

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ผ่านระบบประชุม Online (Zoom Meeting)

วันจันทร์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ณ ห้องประชุม ๔/๒ กรมส่งเสริมการเกษตร

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน /ทดสอบระบบ
๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดการประชุมฯ และมอบนโยบายการดำเนินงาน โดย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านพัฒนาเกษตรกร
๐๙.๓๐ – ๑๑.๐๐ น.	แนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.) ปี ๒๕๖๖ โดย กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร
๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	แนวทางการดำเนินงานโครงการ “ต้นกล้าสานฝันปันรัก...สู่ลูกหลาน” โดย กองขยายพันธุ์พืช
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ – ๑๔.๓๐ น.	บรรยาย เรื่อง BCG Model โดย ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายระบบเศรษฐกิจ การเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑๔.๓๐ – ๑๖.๐๐ น.	แบ่งกลุ่ม ๖ กลุ่ม : อภิปรายกลุ่ม เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงาน ศพก. ปี พ.ศ. ๒๕๖๖
๑๖.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม
๑๖.๓๐ น.	ปิดการประชุมฯ

- หมายเหตุ ๑. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๔๐ – ๑๑.๐๐ น. และ เวลา ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๕ น.
๒. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

คำกล่าวรายงานต่อประธานในพิธีเปิด

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี ๒๕๖๖

วันจันทร์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๔/๒ ชั้น ๔ อาคาร ๑ กรมส่งเสริมการเกษตร และผ่านระบบ
ออนไลน์.....

เรียน ท่านรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านพัฒนาเกษตรกร (ท่านนวนิตย์ พลเคน)

ในนามของ กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และผู้เข้าประชุม ขอขอบพระคุณท่านรองอธิบดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในวันนี้ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) นี้ ได้จัดขึ้นตามแผนปฏิบัติงานโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่กำหนดให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการให้กับผู้รับผิดชอบงาน ศพก. และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานนำไปสู่การปฏิบัติที่บรรลุเป้าหมายโครงการ การประชุมฯ ครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก. ระดับเขต เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก. จากสำนักงานเกษตรจังหวัด ๗๗ จังหวัด เจ้าหน้าที่จากกอง/สำนัก ส่วนกลาง ตลอดจนผู้จัดและวิทยากร รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๑๓ คน

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ในวันนี้ คาดหวังว่าผู้เข้าร่วมประชุมฯ จะสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปพัฒนาการดำเนินงานให้กับ ศพก. เพื่อให้เป็นต้นแบบและเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการการผลิต โดย สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม และสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรได้ในโอกาสต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว...

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญท่านรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านพัฒนา
เกษตรกร ได้โปรดกล่าวเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ ในครั้งนี้ ขอกราบเรียนเชิญค่ะ

.....

คำกล่าวเปิด

โดย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายนวนิตย์ พลเคน)

ในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

วันจันทร์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๔/๒ ชั้น ๔ อาคาร ๑ กรมส่งเสริมการเกษตร และผ่านระบบออนไลน์

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาางานส่งเสริมการเกษตร

คณะวิทยากร และผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน

ผมรู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งได้จัดขึ้นในวันนี้

การดำเนินการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นกลไกสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และให้ความรู้แก่พี่น้องเกษตรกร เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกันดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมาย และมีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ พัฒนาต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้

นอกเหนือจากการ...

นอกเหนือจากการพัฒนาเกษตรกรรมอันเป็นภารกิจหลักแล้ว กรมฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก. ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ และสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ดังนั้น จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ขึ้น โดยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ส่งผลต่อการเสริมสร้างและพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลการพัฒนาเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผมหวังว่าการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ในครั้งนี้ จะเป็นเวทีให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา เสริมสร้างความรู้ ทักษะในการทำงานใหม่ๆ เกิดเครือข่ายการทำงาน และร่วมกันวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ศพก. ให้สำเร็จ เกิดประสิทธิผลต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมกันทำงาน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่านจะช่วยกันพัฒนาภาคการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และหวังว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้วผมขอเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ บัดนี้

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

นายเด่นพงษ์ เวียงศรีพนาวลัย
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร
กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

วิสัยทัศน์

ศพก. เป็นของชุมชน เป็นแหล่งสร้างสรรค์นวัตกรรม
บ่มเพาะเกษตรกร และให้บริการด้านการเกษตร
เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ
และยกระดับชุมชนเกษตรสู่ความยั่งยืน

Motto

“เครือข่าย เข้มแข็ง และยั่งยืน”

1 เป้าหมายการดำเนินงาน ศพก. ปี 2566

ประเด็น
นำเสนอ

2 แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการ ศพก.
ปี 2566

3 ตอบข้อซัก-ถาม

1 เป้าหมายการดำเนินงาน ศพก. ปี 2566

**เป้าหมาย
หลัก**

มุ่งเน้นพัฒนา ศพก. ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และได้รับการรับรองคุณภาพ
มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

**เป้าหมาย
รอง**

- 1) นำนวัตกรรม เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมไปใช้ในการดำเนินงาน และเรียนรู้เทคโนโลยี
ที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการเรียนรู้จากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center)
- 2) ต่อยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) ขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Economy Model)

2

**แนวทางการดำเนินงานกิจกรรม
ของโครงการ ศพก. ปี 2566**

กิจกรรมของโครงการ ศพก. (ส่วนที่ กวพ. รับผิดชอบ)

1. พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

2. พัฒนาเกษตรกร

3. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

กิจกรรม

7

1. พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

1.1 พัฒนา ศพก.

- ☺ ดำเนินการใน **ศพก.หลัก** ทุกแห่ง จำนวน 882 ศูนย์ (882 อำเภอ)
- ☺ **งบประมาณ 4,300 บาท/ศูนย์** (โอนให้ครั้งที่ 3)
- ☺ แนวทางการพัฒนา ศพก. ประกอบด้วย
 - วิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. เพื่อจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา โดยคณะกรรมการ ศพก.

ร่วมกับเกษตรอำเภอ ได้แก่

- แผนปฏิบัติการบูรณาการฯ ระดับจังหวัด ปี 2566 (ภาคผนวก 3.1)
- แผนปฏิบัติการบูรณาการฯ ศพก. (แผน ราย ศพก.) ปี 2566 (ภาคผนวก 3.2)
- แผนการอบรมเกษตรกรของ ศพก./ ศูนย์เครือข่าย ปี 2566 (ภาคผนวก 3.3)

หมายเหตุ : ภาคผนวก 3.1 – 3.3 จัดทำให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2565

และมีประจำไว้ ณ ศพก. ไม่ต้องส่งข้อมูลให้ กวพ.

8

1. พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

1.1 พัฒนา ศพก. (ต่อ)

- กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนเชื่อมโยง BCG องค์ความรู้และเทคโนโลยีจากศูนย์ AIC โดยเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต) ประกอบด้วย
 - หลักสูตรหลัก
 - หลักสูตรบังคับ
 - หลักสูตรเสริม
- พัฒนาฐานเรียนรู้
- พัฒนาแปลงเรียนรู้
- พัฒนาพื้นที่บริเวณ ศพก.
- แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย พร้อมแสดงเทคโนโลยีเด่นแต่ละศูนย์” ติดตั้งใน ศพก.หลัก

9

1. พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

1.1 พัฒนา ศพก. (ต่อ)

สิ่งที่ต้องทำ

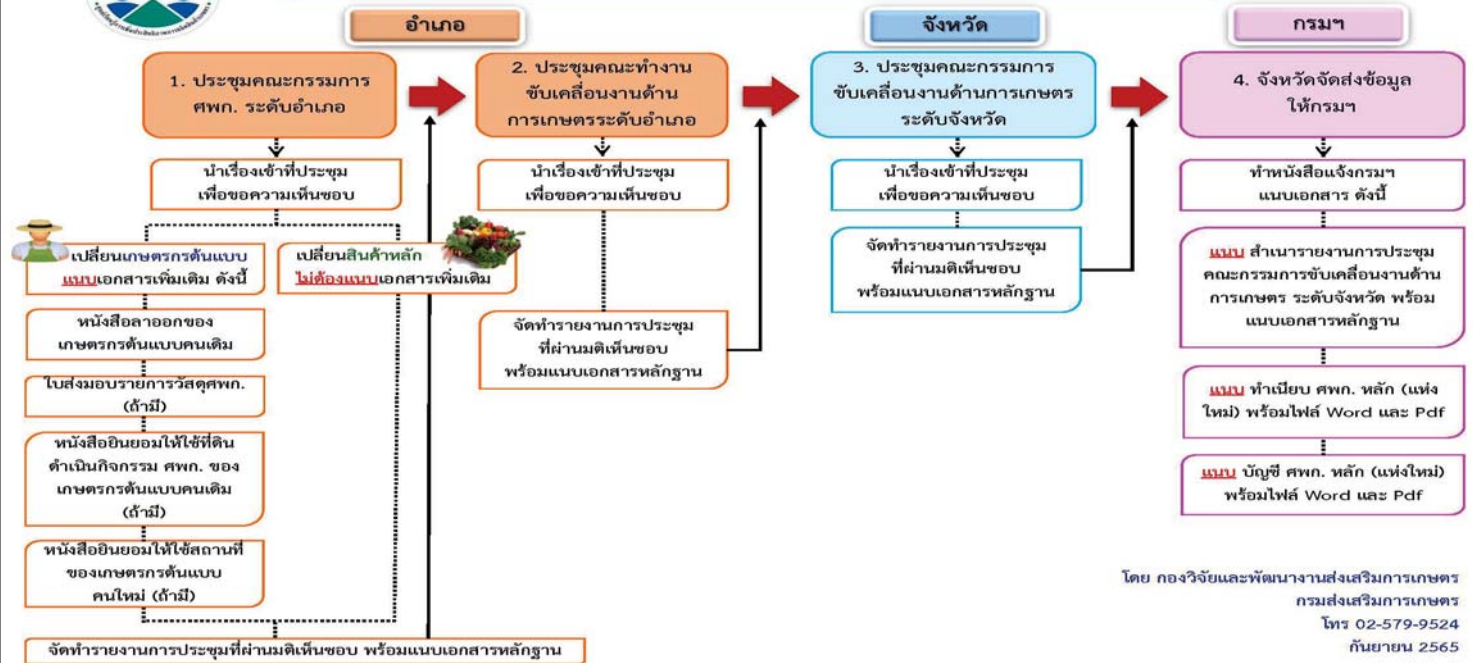
- การปรับปรุงข้อมูล ศพก. หลัก
 - อำเภอปรับปรุงข้อมูลทำเนียบ ศพก. หลัก ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (ภาคผนวก 6) จัดทำบัญชี ศพก. หลัก ของอำเภอ (ภาคผนวก 7.1) และส่งข้อมูลให้จังหวัด
 - จังหวัดรวบรวมข้อมูล ทำเนียบ และ บัญชี ศพก. หลัก ของทุกอำเภอในจังหวัด และจัดทำบัญชี ศพก. หลัก ของจังหวัด (ภาคผนวก 7.2)
 - จังหวัดจัดส่งข้อมูลทำเนียบ ศพก. หลัก ของทุกอำเภอ (ภาคผนวก 6) และ บัญชี ศพก. หลัก (ภาคผนวก 7.2) ให้ กวพ. ในรูปแบบไฟล์ Word และ Pdf ทาง E-mail : doaereseach20@gmail.com
- ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566

** สามารถดูรายละเอียดแนวทางการปรับเปลี่ยน ศพก. หลัก ได้ ในเล่มคู่มือโครงการ ศพก. ปี 2566 (ภาคผนวก 5)

** ทำเนียบ ศพก. หลัก ทุกศูนย์ที่ปรับปรุงข้อมูลเพื่อส่งให้ กวพ. นั้น ต้องผ่านมติเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SC) แล้วเท่านั้น

ขั้นตอนการปรับเปลี่ยน สพก. หลัก

** ตัวอย่างเอกสารแบบเพิ่มเติมในการปรับเปลี่ยน สพก. สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ สพก. รายละเอียดตาม QR-Code

** หนังสือแจ้งกรมฯ ขอให้แบบเอกสารตามที่กำหนดให้ครบถ้วน

1. พัฒนาศักยภาพของ สพก. และศูนย์เครือข่าย

1.2 พัฒนาศูนย์เครือข่ายอื่นๆ (ยกเว้น ศจช. และ ศดปช.)

- ☺ ดำเนินการในศูนย์เครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณปี 2566 จำนวน 1,764 ศูนย์ (อำเภอละ 2 ศูนย์)
- ☺ งบประมาณ 4,300 บาท/ศูนย์ (โอนให้ครั้งที่ 3)
- ☺ กรอบการพิจารณาคัดเลือกศูนย์เครือข่ายเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2566 มีดังนี้
 - มีความเชื่อมโยงกับ สพก.หลัก อย่างต่อเนื่อง และมีการบันทึกข้อมูลศูนย์ดังกล่าวลงในระบบรายงาน สพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานการดำเนินงานศูนย์เครือข่ายของ สพก.”
 - มีศักยภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานของ สพก.
 - ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาศูนย์เครือข่าย สพก. ในปี 2565
 - การพิจารณาคัดเลือกให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ สพก. ระดับอำเภอ และบันทึกในรายงานการประชุม
 - กรณีนอกเหนือจากนี้ ขอให้ใช้มติคณะกรรมการ สพก. ระดับอำเภอ และบันทึกในรายงานการประชุม

1. พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

1.2 พัฒนาศูนย์เครือข่ายอื่นๆ (ยกเว้น ศจช. และ ศตปช.) (ต่อ)

☑ สิ่งที่ต้องทำ

- **จัดทำข้อมูลศูนย์เครือข่าย** เฉพาะที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2566 (อำเภอละ 2 ศูนย์)
 - อำเภอจัดทำข้อมูลทำเนียบศูนย์เครือข่าย (ภาคผนวก 8) และบัญชีศูนย์เครือข่าย (ภาคผนวก 9.1)

เฉพาะศูนย์ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2566 และส่งข้อมูลให้จังหวัด

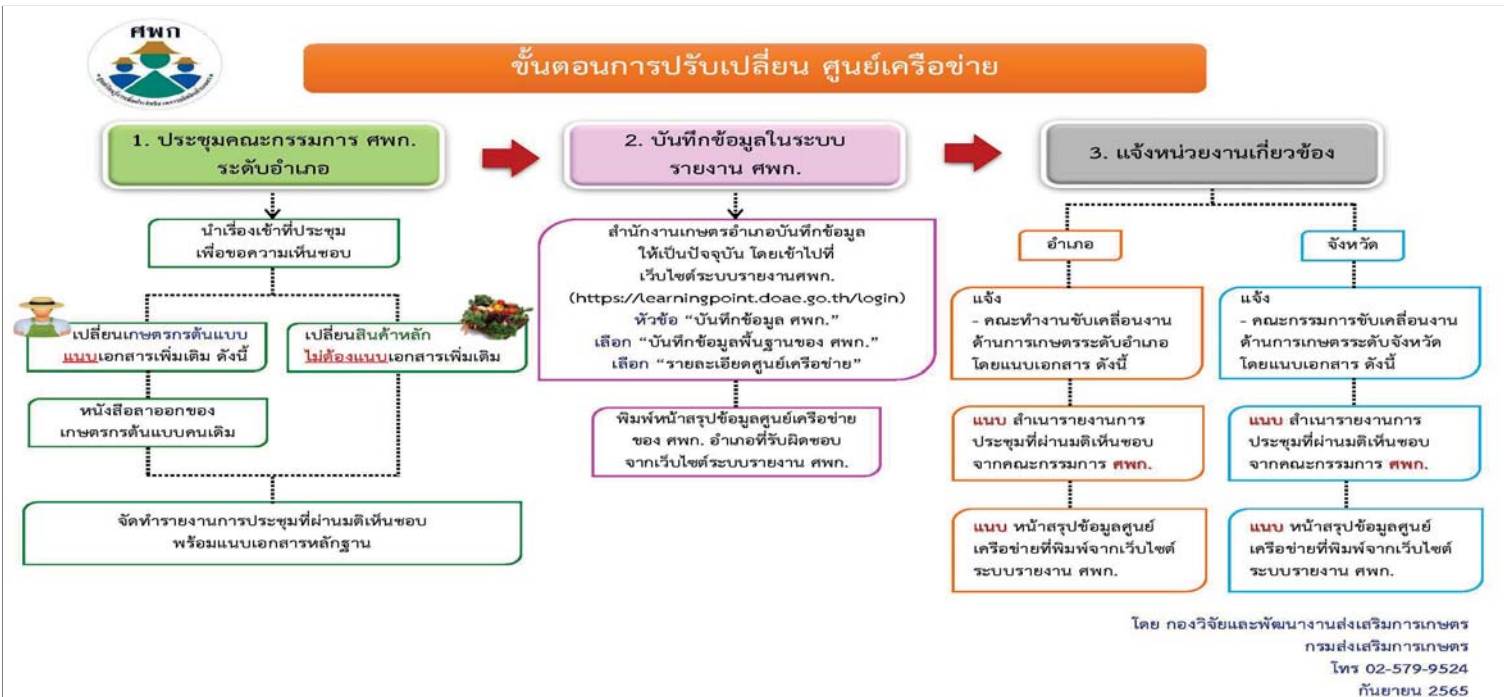
- จังหวัดรวบรวมข้อมูล ทำเนียบ และ บัญชี ศูนย์เครือข่าย ของทุกอำเภอในจังหวัด และจัดทำบัญชีศูนย์เครือข่าย ของจังหวัด (ภาคผนวก 9.2)

- จังหวัดจัดส่งข้อมูลทำเนียบศูนย์เครือข่าย ของทุกอำเภอ (ภาคผนวก 8) และ บัญชีศูนย์เครือข่าย (ภาคผนวก 9.2) ให้ กวพ. ในรูปแบบไฟล์ Word และ Pdf ทาง E-mail : doaereseach20@gmail.com

ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566

** สามารถดูรายละเอียดแนวทางการปรับเปลี่ยนศูนย์เครือข่าย ได้ในเล่มคู่มือโครงการ ศพก. ปี 2566 (ภาคผนวก 5)

13

** ตัวอย่างเอกสารแนบเพิ่มเติมในการปรับเปลี่ยน ศพก. สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ ศพก. รายละเอียดตาม QR-Code

** **ไม่ต้องส่งข้อมูลการปรับเปลี่ยนศูนย์เครือข่ายให้กรมฯ**

** รายชื่อศูนย์เครือข่ายที่พิมพ์จากระบบรายงาน ศพก. เพื่อแนบในการแจ้งหน่วยงานอื่นๆ **ไม่ควรแสดงเลขบัตรประชาชนของประธานศูนย์เครือข่าย**

2. พัฒนาเกษตรกร

2.1 พัฒนาประธานศูนย์เครือข่าย

- ☺ **อบรม 1 ครั้ง** จำนวน 8,820 ราย ทั่วประเทศ (อำเภอละ 10 ราย)
- ☺ **งบประมาณ 200 บาท/ราย** (โอนให้ครั้งที่ 2)
- ☺ **ประเด็นการพัฒนา**
 - การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
 - การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตรในพื้นที่
 - การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์
 - การเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการเกษตร จากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) สู่งานเกษตรกร
 - การขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Economy Model)
 - ประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

** ข้อมูลศูนย์เครือข่าย ปี 2566 สามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์ ศพก. หัวข้อ “บัญชีศูนย์เครือข่าย ศพก. ปี 2566

15

2. พัฒนาเกษตรกร

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ

- ☺ **รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อบรม 2 ครั้ง** **ดูงาน 1 ครั้ง** จำนวน 26,460 ราย ทั่วประเทศ (อำเภอละ 30 ราย)
- ☺ **งบประมาณ 200 บาท/ราย/ครั้ง** (โอนให้ครั้งที่ 1 = 400 บาท/ราย, ครั้งที่ 2 = 200 บาท/ราย)
- ☺ เป็นเกษตรกรผู้นำ เกษตรกรรายใหม่ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ หรือเกษตรกรที่เตรียมจะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ เพื่อปมเพาะเกษตรกรไปสู่การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- ☺ **เน้นกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร**
- ☺ **สถานที่ดำเนินการ**
 - อบรม/จัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ครั้ง ณ ศพก. หรือ ศูนย์เครือข่าย
 - ศึกษาดูงาน 1 ครั้ง ณ สถานที่ที่มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม หรือประเด็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Economy Model) หรือประเด็นเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่อบรม
- ☺ **บูรณาการหน่วยงาน** เชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการเกษตร จากศูนย์ AIC สู่งานเกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

** เกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ครั้ง **ควรเป็นเกษตรกรรายเดียวกัน**

16

2. พัฒนาเกษตรกร

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ (ต่อ)

สิ่งที่ต้องทำ

- การบันทึกข้อมูลลงในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>)
 - อำเภอบันทึกการอบรมเกษตรกรผู้นำ อย่างน้อย 30 ราย ในระบบรายงาน ศพก. หัวข้อ “รายงานสรุปการจัดอบรมเกษตรกร” ให้ถูกต้องครบถ้วนทุกอำเภอ อย่างน้อย 1 ครั้ง **ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566**

17

3. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

3.1 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day)

- ☺ ดำเนินการทุกจังหวัด **อย่างน้อยจังหวัดละ 1 จุด** โดยอำเภอที่อยู่ใกล้เคียงกันหรือกำหนดชนิดสินค้าหลักในการถ่ายทอดความรู้เหมือนกัน สามารถจัดงานร่วมกันได้
- ☺ **งบประมาณ 300 บาท/ราย** (โอนให้ครั้งที่ 1)
- ☺ **เกษตรกรต้องเข้าร่วมงานทุกอำเภอ จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ราย/อำเภอ**
- ☺ ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่ วางแผน และดำเนินการแบบมีส่วนร่วม
- ☺ พิจารณาคัดเลือกชนิดพืช/สถานการณ์การเกษตรที่สำคัญ หรือประเด็นเร่งด่วน มากำหนดเป็นเป้าหมายหลักในการนำเสนอในงาน
- ☺ การจัดงานให้สอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของชนิดสินค้าหลัก
- ☺ ถ่ายทอดความรู้

18

3. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

3.1 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) (ต่อ)

😊 กิจกรรมภายในงาน

- กิจกรรมหลัก : จุดเรียนรู้/สถานีเรียนรู้ต่างๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- กิจกรรมรอง : นิทรรศการความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ หรือความรู้เกี่ยวกับ BCG Economy Model หรือความรู้จากหน่วยงานร่วมบูรณาการ ศูนย์ AIC สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ
- กิจกรรมเสริม : การแสดงและจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ

😊 สถานที่จัดงาน ณ ศพก./ศูนย์เครือข่าย ศพก./แปลงใหญ่/สถาบันการศึกษาในพื้นที่/ศูนย์ AIC/หน่วยงานวิชาการ/ภาคเอกชน หรือสถานที่อื่นๆ ที่มีความเหมาะสม มีเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตร หรือมีองค์ความรู้ด้านการตลาด หรือ BCG Economy Model ที่สามารถเป็นสถานที่จัดกิจกรรม และมีจุดเรียนรู้/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรได้

** สามารถดูรายละเอียดแนวทางการจัดงาน Field Day ปี 2566 ได้ในเล่มคู่มือโครงการ ศพก. ปี 2566 (ภาคผนวก 10)

19

3. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

3.1 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) (ต่อ)

✔ สิ่งที่ต้องทำ

- การบันทึกข้อมูลลงในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>)
 - ออกรับบันทึกแผนการจัดงาน Field Day ปี 2566 ในระบบรายงาน ศพก. หัวข้อ “รายงานแผนดำเนินงานการจัด Field Day” ให้ถูกต้องครบถ้วนทุกอำเภอ **ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566**
 - หลังการจัดงาน Field Day เรียบร้อยแล้ว ให้ออกรับบันทึกผลการจัดงาน Field Day ปี 2566 ในระบบรายงาน ศพก. หัวข้อ “รายงานการดำเนินงานการจัด Field Day” ให้ถูกต้องครบถ้วนทุกอำเภอ

20

3. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

3.1 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) (ต่อ)

☑ สิ่งที่ต้องทำ

- สรุปผลการจัดงาน Field Day
 - อำเภอจัดเก็บและรวบรวมแบบสอบถามความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมงาน Field Day ปี 2566 (ภาคผนวก 11) และสรุปผลฯ ดังกล่าว เป็นภาพรวมระดับอำเภอ (ภาคผนวก 12) ส่งข้อมูลให้จังหวัด
 - จังหวัดสรุปผลประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมงาน Field Day ปี 2566 ระดับจังหวัด และส่งข้อมูลให้ กวพ.
 - จังหวัดจัดทำวีดิทัศน์การจัดงาน Field Day ปี 2566 อย่างน้อยจังหวัดละ 1 งาน upload ลง youtube และส่ง link ให้ กวพ.

** แบบสรุปผลความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมงาน Field Day ปี 2566 ระดับจังหวัด ทาง กวพ. จะแจ้งให้จังหวัดทราบต่อไป

21

หลักคิดของการจัด Field Day

เกษตรกรได้รับการสนับสนุน จากงาน Field Day

“ถ่ายทอดความรู้แบบเห็นของจริง”

เกษตรกรได้นำเทคโนโลยีหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้
จากของจริงในงาน Field day มาปรับใช้ หรือ
ต่อยอดการทำการเกษตรของตนเอง

22

หลักการจัดงาน Field Day

การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ปี ๒๕๖๖

วัตถุประสงค์ • กระตุ้นการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาที่เหมาะสม
• การให้บริการของหน่วยงาน • รู้จักและใช้ประโยชน์ ศพก.

หลักคิดของการจัด Field Day
เพื่อถ่ายทอดความรู้แบบเห็นของจริง

การวางแผนจัด Field Day

ผู้ร่วมวิเคราะห์วางแผน • คณะกรรมการ ศพก. • เจ้าหน้าที่ • SC

ประเด็นหลัก เป้าหมาย ประเด็นถ่ายทอด สถานีเรียนรู้ วิทยากรถ่ายทอดความรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้

กิจกรรมในการจัด Field Day

กิจกรรมหลัก - สถานีเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกัน
กิจกรรมรอง - ให้บริการและนิทรรศการที่เกี่ยวข้อง
กิจกรรมเสริม - การแสดงและจำหน่ายสินค้า ฯลฯ

การเตรียมการก่อนจัด Field Day

- สถานที่ / วัสดุอุปกรณ์
- สถานีเรียนรู้ : ฐานเรียนรู้, องค์ความรู้, วิทยากร, ระยะเวลาเรียนรู้
- เกษตรกรที่มาเรียนรู้
- นิทรรศการที่เกี่ยวข้อง
- ประสานการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคีต่างๆ
- ประชาสัมพันธ์การจัดงาน

การจัด Field Day

- ชี้แจงเกษตรกรก่อนเข้าสถานี : ความเป็นมา, ประเด็นการเรียนรู้, วัตถุประสงค์การเรียนรู้, สถานีการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้
- แบ่งกลุ่มเกษตรกร กลุ่มละ ๒๐-๓๐ คน จัดเจ้าหน้าที่ประจำกลุ่ม
- แต่ละกลุ่มเข้าเรียนรู้ในสถานี และเรียนรู้ให้ครบทุกสถานี
- เกษตรกรทุกกลุ่มสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงาน

การดูแลเกษตรกร

- ภายหลังการจัด Field Day
- เกษตรกรเสนอแนวทางที่ได้จากการสรุปผลการเรียนรู้
 - หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันกำหนดแผนการดูแลเกษตรกร

สรุปผลการจัดงาน

3. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

3.2 ประกวด ศพก. ดีเด่น

☺ การดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับจังหวัด
- ระดับเขต
- ระดับประเทศ

☺ งบประมาณ

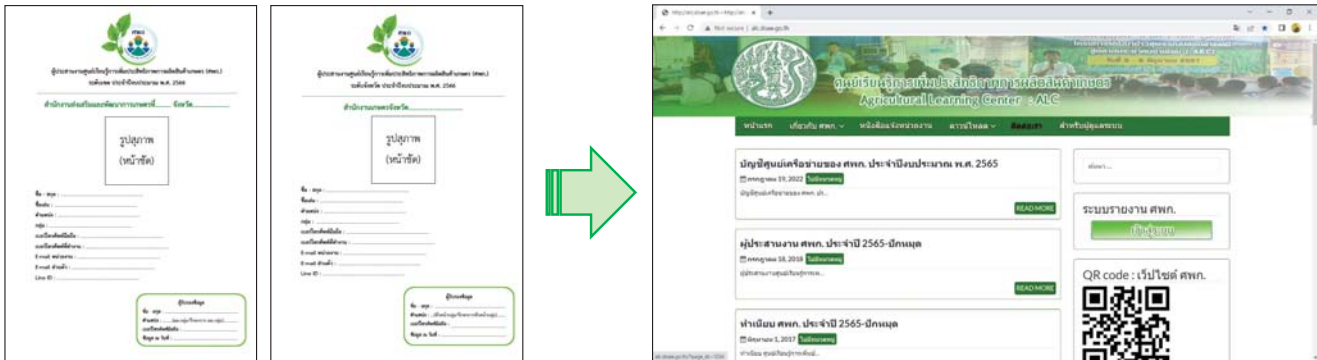
- ระดับจังหวัด จังหวัดละ 15,000 บาท (โอนให้ครั้งที่ 1)
- ระดับเขต เขตละ 60,000 บาท (โอนให้ครั้งที่ 2)
- ระดับประเทศ จำนวน 160,000 บาท (โอนให้ครั้งที่ 3)

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.1 การปรับเปลี่ยนผู้ประสานงาน ศพก. ปี 2566

😊 แจ้งเขต/จังหวัด เพื่อจัดทำข้อมูลผู้ประสานงาน ศพก. ปี 2566 (หนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ด่วนที่สุด ที่ กษ 1006/ว 1438 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565)

😊 กวพ. รวบรวม และปรับปรุงฐานข้อมูลผู้ประสานงาน ศพก. ปี 2566 และเผยแพร่ในเว็บไซต์ ศพก. (<http://alc.doae.go.th/>) ต่อไป

25

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.2 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก. ปี 2566

😊 วางแผนการดำเนินงานและการจัดเก็บข้อมูล

- จังหวัดร่วมกับอำเภอจัดทำแผนการประเมิน และส่งข้อมูลให้เขต
- เขตรวบรวมข้อมูล และส่งให้ กวพ. ทาง E-mail : doaeresearch20@gmail.com

😊 อำเภอจัดเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้นำ ที่เข้ารับการอบรมโครงการ ศพก. ปี 2566 อย่างน้อยจำนวน 30 ราย และบันทึกผลการสัมภาษณ์ดังกล่าว ตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมส่งข้อมูลให้จังหวัด

😊 จังหวัด ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และบันทึกผลการสัมภาษณ์ดังกล่าว ตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมส่งข้อมูลให้เขต

😊 เขต ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และบันทึกผลการสัมภาษณ์ดังกล่าว ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และส่งข้อมูลที่ถูกต้องเรียบร้อยให้ กวพ. ทาง E-mail : doaeresearch20@gmail.com

** แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้นำที่เข้ารับการอบรมโครงการ ศพก. ปี 2566, แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ และรายละเอียดต่างๆ ทาง กวพ. จะแจ้งให้จังหวัดทราบต่อไป

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.3 ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่

โดย นายถนัด เกิดงาม
ผอ.กลุ่มพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีและเครือข่าย
กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

- ☺ การประชุมแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับประเทศ เขต จังหวัด และอำเภอ
- ☺ จัดประชุม อย่างน้อย 4 ครั้ง/ปี
- ☺ งบประมาณ แบ่งเป็น 3 ครั้ง ดังนี้
 - โอนครั้งที่ 1 (สำหรับจัด 2 ครั้ง)
 - โอนครั้งที่ 2 (สำหรับจัด 1 ครั้ง)
 - โอนครั้งที่ 3 (สำหรับจัด 1 ครั้ง)
- ☺ รูปแบบการจัดประชุม สามารถจัดได้ทั้งรูปแบบปกติ (Onsite) หรือรูปแบบออนไลน์ โดยปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ
- ☺ บูรณาการงบประมาณการจัดประชุมร่วมกับโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

27

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.4 พัฒนาประธาน ศพก. เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการด้านเกษตร

โดย นายถนัด เกิดงาม
ผอ.กลุ่มพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีและเครือข่าย
กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

- ☺ คุณสมบัติของเกษตรกร
- ☺ กรอบหลักสูตรการพัฒนาฯ
- ☺ แผนการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาฯ

28

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.4 พัฒนาประธาน ศพก. เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการด้านเกษตร (ต่อ)

😊 (ยกร่าง) คุณสมบัติเกษตรกร ที่เข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการ

พิจารณาจากประธาน ศพก. ระดับจังหวัดก่อน แต่ถ้าประธานศพก.ระดับจังหวัด ไม่สามารถเข้าอบรมได้ สามารถพิจารณาจากคณะกรรมการเครือข่ายเกษตรกรที่เป็นเจ้าของ ศพก. หรือ ศพก. เครือข่ายได้ โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน และผู้ที่สนใจได้
2. มีความพร้อมที่เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมความรู้ที่เกี่ยวข้อง
3. มีจิตอาสา และมีความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการ
4. เกษตรกรต้องมีความพร้อมในการรับรู้ทางด้านเทคโนโลยี หรือเป็น SF หรือ YSF

5. สถานที่ (ศูนย์เรียนรู้) ต้องมีความสะดวกในการเดินทางเข้าไปเรียนรู้ และมีความพร้อมในการเป็นสถานที่ที่รองรับเกษตรกรและผู้สนใจเข้าไปเรียนรู้ เช่น ศาลาเรียนรู้ ห้องน้ำ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรยายให้ความรู้ รวมถึงการสาธิตและฝึกปฏิบัติ

29

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.4 พัฒนาประธาน ศพก. เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการด้านเกษตร (ต่อ)

😊 แผนการจัดทำหลักสูตรพัฒนาประธาน ศพก. เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการ

ขั้นตอน	พ.ศ. 2565			พ.ศ. 2566								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. หาความต้องการจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดและระดับเขต ในเวที ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ศพก. ปี 2566		●										
2. นำเข้าเป็นวาระเพื่อพิจารณาการประชุมเพื่อพิจารณาในเวทีประชุมเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ			●									
3. ร่วมจัดทำหลักสูตร โดยมีบุคคลเป้าหมาย ดังนี้ 3.1 จนท. จาก กวพ. 3.2 จนท. รับผิดชอบงาน ศพก. ระดับเขต 3.3 จนท. รับผิดชอบ ศพก. ระดับจังหวัด และอำเภอ ที่รับงาน ศพก. มากกว่า 3 ปี 3.4 กพท. จนท. จากกลุ่มงานยุวเกษตรกร 3.5 สสจ. ที่รับผิดชอบงานแปลงใหญ่							●					
4. คัดเลือกเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม						—	—					
5. จัดอบรมฯ								●				
6. ติดตามและประเมินผลการอบรม										—	—	
7. สรุปผลการอบรมฯ												●

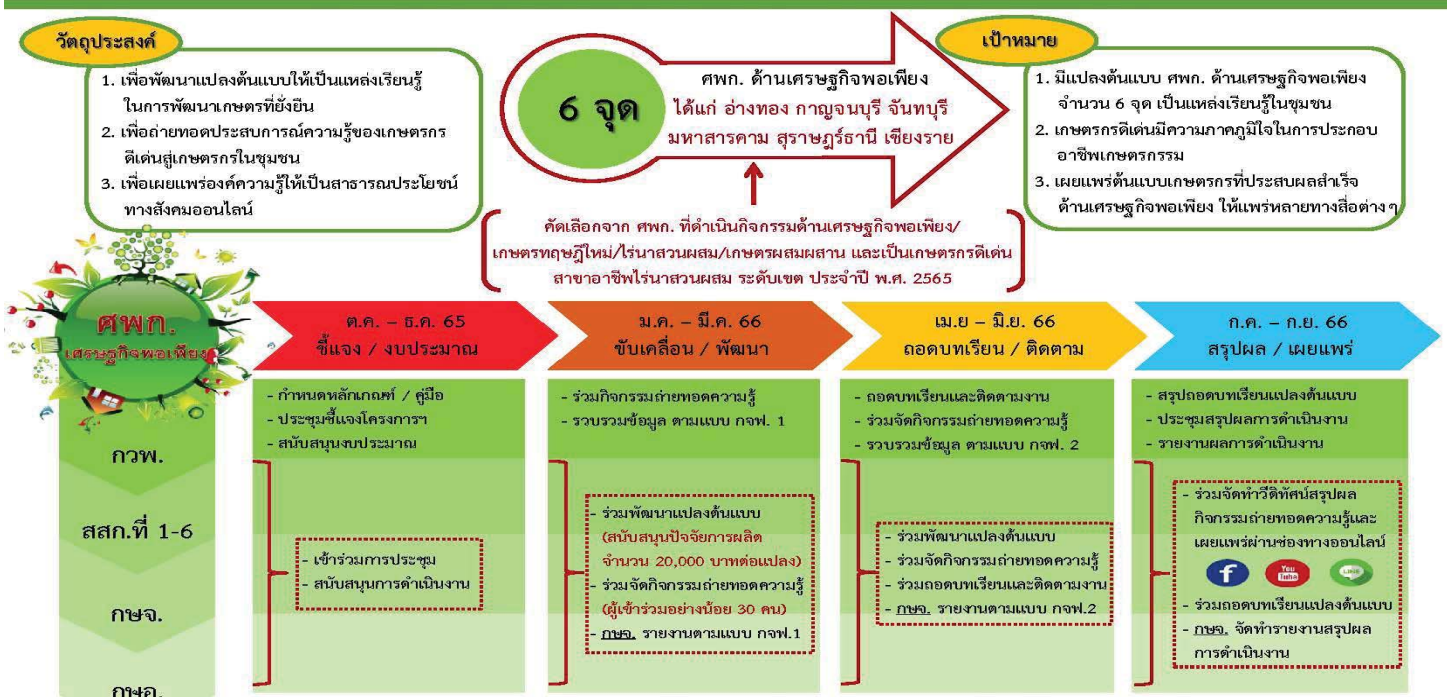
30

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.5 ส่งเสริมการพัฒนาแปลงต้นแบบ ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

โดย นายจิรวิทย์ เสงหิรัญญวงษ์
 ผอ.กลุ่มจัดการฟาร์มและเกษตรกรรมยั่งยืน
 กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแปลงต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปี 2566

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.6 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก.

- ☺ ส่วนกลาง/เขต/จังหวัด ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของ ศพก.
 - เขต
 - เขต 1, 2 และ 3 : งบประมาณ 40,500 บาท/เขต
 - เขต 4, 5 และ 6 : งบประมาณ 54,000 บาท/เขต
 - จังหวัด : งบประมาณ 18,900 บาท/จังหวัด
- ☺ อำเภอ ติดตามและสนับสนุนเกษตรกรที่มาเรียนรู้ และผลการนำไปใช้ในพื้นที่ตนเอง
- ☺ กวพ. รวบรวมข้อมูล และจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน ศพก. ในภาพรวมโครงการ เสนอกรมส่งเสริมการเกษตร

33

4. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.6 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก. (ต่อ)

- ☺ รายงานผลการดำเนินงาน
 - ระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th>)
 - หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ จังหวัด อำเภอ
 - ระบบรายงานส่งเสริมการเกษตร (<http://e-project.doae.go.th>)
 - หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ เขต จังหวัด อำเภอ
 - ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (<https://rbm.doae.go.th>)
 - หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ อำเภอ
 - การจัดทำรายงานอื่นๆ ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดเพิ่มเติม (ถ้ามี)
 - หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ เขต จังหวัด อำเภอ

34

3

ตอบข้อซัก-ถาม

ช่องทางการติดต่อประสานงานโครงการ ศพก. ปี 2566

กลุ่มพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร

- Line
 - เขต >> Line group >> Line group ชื่อ *จนท.รับผิดชอบ ศพก.
 - จังหวัด >> Line group >> Line group ชื่อ จนท.เขต ศพก.
- เว็บไซต์ ศพก. (<http://alc.doae.go.th/>)
- เบอร์โทรศัพท์ 02-579-9524
- เบอร์โทรสาร 02-579-9524
- E-mail : doaeresearch20@gmail.com

กลุ่มพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีและเครือข่าย

กิจกรรมที่ 4.3 ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่

กิจกรรมที่ 4.4 พัฒนาประธาน ศพก. เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการด้านเกษตร

- เบอร์โทรศัพท์ 02-955-1656
- เบอร์โทรสาร 02-955-1656
- E-mail : agritech80@hotmail.com

กลุ่มจัดการฟาร์มและเกษตรกรรมยั่งยืน

กิจกรรมที่ 4.5 ส่งเสริมการพัฒนาแปลงต้นแบบ ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

- เบอร์โทรศัพท์ 02-940-6055
- เบอร์โทรสาร 02-940-6055
- E-mail : onefarm_362@hotmail.com

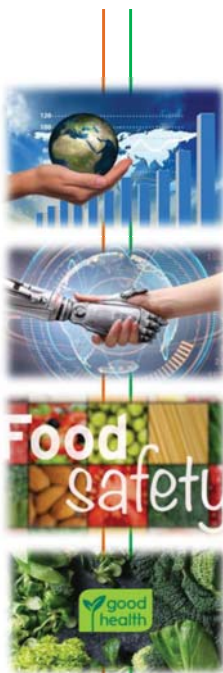

ขอบคุณครับ

การพัฒนาภาคเกษตรผ่านการขับเคลื่อน BCG Model

นางสาวตปวี วัชรานุกร
ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายระบบเศรษฐกิจการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ประเด็นนำเสนอ

ความเป็นมาของแนวคิด BCG

สถานการณ์ของการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย
ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

การขับเคลื่อน BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความเป็นมา

- ❑ การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ใช้ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ
- ❑ เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง เกิดปัญหามลพิษ และปัญหาสุขภาพ
- ❑ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในลักษณะ “ทำมาก ได้น้อย”
- ❑ เกิดการพัฒนาแบบกระจุกตัว ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ
- ❑ เศรษฐกิจไทยพึ่งพาปัจจัยภายนอกมากเกินไป
- ❑ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3 ต่อปี ไม่สามารถนำพาประเทศไทยให้ก้าวข้าม “กับดักรายได้ปานกลาง ไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว”

ความเป็นมา

มติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564

เห็นชอบให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป

ให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model) ส่วนราชการ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

BCG Model คือ...

- BCG Model เป็นรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่อยอดมาจากการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ Thailand 4.0
- เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาพัฒนาต่อยอดจากฐานความเข้มแข็งเดิม เช่น ทรัพยากรชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า
- เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) การนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าที่สุด ลดปริมาณของเสียให้น้อยลงหรือเท่ากับศูนย์ในกระบวนการผลิต ด้วยการปรับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม เช่น การนำของเสียจากการผลิตกลับมาใช้ใหม่
- เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) มุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อโลกอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น พลังงานสะอาด การใช้สารชีวภัณฑ์กำจัดแมลงศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี เป็นต้น

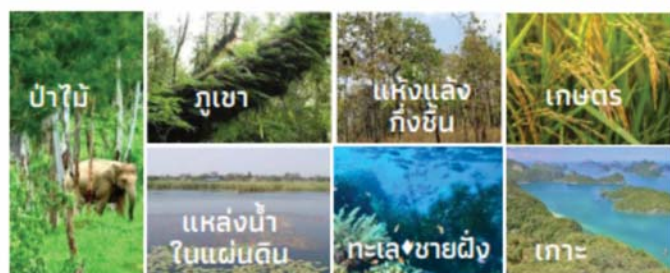
สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

1. สถานการณ์ฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

1.1) ระบบนิเวศ ประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงในลำดับต้นของโลก เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตร้อน ใกล้เส้นศูนย์สูตร มีพื้นที่ติดทะเล มีสภาพภูมิอากาศเหมาะต่อดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตหลายชนิดตลอดปี มีความหลากหลายทางระบบนิเวศ 7 ระบบ

ความหลากหลายระบบนิเวศ
[ecosystem diversity]

ระบบนิเวศประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

1. สถานการณ์ฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

1.2) ทรัพยากรป่าไม้ ก่อนแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2504) ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าทั้งป่าดิบชื้น ป่าเบญจพรรณ ป่าชายเลน ฯลฯ รวมกันประมาณ 170 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 53.22 ของพื้นที่ ผลของการพัฒนาประเทศทำให้พื้นที่ป่าลดลง 67 ล้านไร่ เหลือ 102 ล้านไร่ ในปี 2561 หรือคิดเป็นร้อยละ 32 ของพื้นที่

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

1. สถานการณ์ฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

1.3) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลที่มีความยาวโดยรวมประมาณ 3,151 กิโลเมตร โดยมีแนวชายฝั่งทะเลที่เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจำนวน 145.73 กิโลเมตร ในส่วนของทรัพยากรทางทะเลถูกทำลายจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ทำให้ระบบนิเวศ เช่น แหล่งปะการัง หาดทรายและ อยู่ในสภาวะเปราะบาง ขณะที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยเร่งที่ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรมรุนแรงยิ่งขึ้น

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

1. สถานการณ์ฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

1.4) **ทรัพยากรที่ดิน** ประเทศไทยมีที่ดินจำนวน 320 ล้านไร่ ครึ่งหนึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ปัญหาด้านทรัพยากรดินที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพดินเสื่อมโทรม ดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินทรายจัด ดินตื้น ดินพรุ รวมทั้งดินที่มีปัญหาการชะล้างพังทลาย เกิดจากการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของที่ดินหรือการใช้ที่ดินผิดประเภท การใช้ประโยชน์ติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนานแต่ขาดการบำรุงรักษาสภาพดิน รวมทั้งเกิดความเสื่อมโทรมจากภัยพิบัติตามธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และดินถล่ม

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

1. สถานการณ์ฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

1.5) **ทรัพยากรน้ำ** เกษตรกรใช้น้ำฝนในการเพาะปลูก ทำให้พืชไม่สามารถให้ผลผลิตได้เต็มศักยภาพของพันธุ์ดี ประเทศไทยมีพื้นที่ชลประทาน 34.5 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 23 ของพื้นที่เพาะปลูก มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 42 ที่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และอีกร้อยละ 26 กระจุกตัวอยู่ในภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง

1.6) **ค่าใช้จ่ายในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม** ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 11,368 ล้านบาท ในปี 2550 เพิ่มเป็น 35,156 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 3 เท่าตัว ในระยะเวลา 10 ปี ภาคเอกชนและภาคครัวเรือนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

2. สถานการณ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและภูมิภาค

2.1) ระเบียบเศรษฐกิจภาคเหนือ ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรและลดปัญหาหมอกควันที่เกิดจากการเผาป่าเพื่อทำไร่ พัฒนาเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่าของพืชสำคัญในพื้นที่ เช่น กาแฟ ลำไย กล้วย และมะม่วง ตั้งแต่การพัฒนาเกษตรกร ในการเพาะปลูกแบบเกษตรอัจฉริยะ การแปรรูปขั้นต้นเพื่อเป็นอาหาร การแปรรูปขั้นสูงเพื่อเป็นอาหารเสริม รวมถึงการ นำเรื่องราวและประวัติความเป็นมาของลำานามาต่อยอดและสร้างเรื่องราว พัฒนาเป็นพื้นที่สร้างสรรค์

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

2. สถานการณ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและภูมิภาค

2.2) ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งเสริมการพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่าของสัตว์เศรษฐกิจใหม่ เช่น โคอีซานวากิว และแมลง การพัฒนาโคอีซานวากิวเป็นการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงแบบเกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาอาหาร สัตว์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพาะเลี้ยงและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง ในด้านแมลงจะส่งเสริมตั้งแต่การเพาะเลี้ยง แบบเกษตรอัจฉริยะ การแปรรูปเป็นอาหารเพื่อเป็นแหล่งโปรตีนใหม่

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

2. สถานการณ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและภูมิภาค

2.3) ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่าของผลไม้ที่สำคัญ เช่น ทูเรียน การแปรรูปเพื่อเป็นอาหาร การสกัดสารมูลค่าสูงในทุเรียนเพื่อใช้เป็นเวชสำอาง นอกจากนี้ มุ่งส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทั้งด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

2. สถานการณ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและภูมิภาค

2.4) ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Precision aquaculture) เนื่องจากความต้องการของภาคอุตสาหกรรมอาหารมีความต้องการอาหารทะเลเพิ่มขึ้นมาก สนับสนุนการผลิตและบริการภายใต้หลักการฮาลาล เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และการบริการการท่องเที่ยว ตลอดจนยกระดับแหล่งท่องเที่ยวใน 3 จังหวัดภาคใต้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูง ผ่านการนำเสนอเรื่องราวของความเป็นปึกแผ่นยุคใหม่ และความหลากหลายทางด้านพหุวัฒนธรรมและศาสนาที่หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวในพื้นที่

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

3. การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นการพัฒนาภายใต้ 5 สาขายุทธศาสตร์

2

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

3. โอกาสและความท้าทาย

3.1) เกษตรและอาหาร

- ภาคเกษตรเกี่ยวข้องกับประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และพื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่ของประเทศไทย ปลูกพืชเพียงไม่กี่ชนิด เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และปาล์มน้ำมัน ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนตามสภาพภูมิอากาศและอุปทานในตลาดโลก
- การยกระดับผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพ มีความปลอดภัย และมีมาตรฐานในระดับสากล โดยใช้เทคโนโลยีระบบการผลิตและเครื่องจักรกลที่เหมาะสม จะช่วยสร้างความแตกต่าง สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต
- เปลี่ยนรูปแบบจากการ “ผลิตมาก แต่สร้างรายได้น้อย” (More for less) ไปสู่การผลิตสินค้าพรีเมียมที่ “ผลิตน้อย แต่สร้างรายได้มาก” (Less for more)
- เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ด้วยการสกัดสำคัญหรือสารที่มีคุณสมบัติพิเศษ รวมทั้งการผลิตอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอัตราการเติบโตสูง

2

สถานการณ์ของการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

3.2) สุขภาพและการแพทย์

- ในปี 2560 ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพประมาณ 4 แสนล้านบาท โดยคาดการณ์ว่าค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.4 ล้านล้านบาท เมื่อประเทศไทยก้าวสู่สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์
- ปัจจุบันมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพและการแพทย์ โดยเฉพาะในกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ ที่ผลิตได้ภายในประเทศมีมูลค่าประมาณ 4 หมื่นล้านบาทเท่านั้น เนื่องจากขาดการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมถึงขาดการสร้างบุคลากรด้านนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- ความเข้มแข็งของบุคลากรวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการแพทย์ของประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงต้นน้ำของห่วงโซ่อุตสาหกรรมทางการแพทย์
- อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยถือว่ามีความก้าวหน้าในการเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการแพทย์และสุขภาพ โดยมีโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากลอันดับ 1 ของอาเซียน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังถือเป็นศูนย์กลางการวิจัยทางคลินิก

2

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

3.3) พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ

- พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของทุกประเทศ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องจัดหาแหล่งพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศในระยะยาว
- ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (Biobased products) เป็นผลิตภัณฑ์ซึ่งสกัดจากวัตถุดิบธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลาดมีความต้องการสูง จึงเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่มอีกหลายเท่าตัว
- มูลค่า GDP ของสาขาพลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ รวมกันประมาณ 1.1 แสนล้านบาท โดยเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง
- นโยบายภาครัฐต้องการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มเป็นร้อยละ 30 ในปี 2580 ในส่วนของพลังงานมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าด้วยการพัฒนานวัตกรรมการผลิตพลังงานที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถรองรับของเสียที่หลากหลายทั้งชนิดและคุณสมบัติ เช่น ขยะจากอุตสาหกรรมและครัวเรือน ผลผลิตสินค้าเกษตร และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- ในส่วนของวัสดุและเคมีชีวภาพมีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดผลผลิตทางการเกษตรและวัสดุเหลือใช้ เป็นสารประกอบหรือผลิตภัณฑ์เคมีและวัสดุชีวภาพที่มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ พลาสติกชีวภาพ ไฟเบอร์ เกสซ์ภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์โอเลโอเคมีคอล มีศักยภาพที่จะเพิ่มมูลค่า GDP ในหมวดนี้เป็น 2.6 แสนล้านบาท

2

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

3.4) การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

- ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายวัฒนธรรม ทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นจุดมุ่งหมายของนักท่องเที่ยวทั่วโลก
- นักท่องเที่ยวที่เกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหาย กระทั่งจาร์ต วิถีชีวิต และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- กระจายการท่องเที่ยวสู่เมืองรอง ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่ยั่งยืน (Sustainable tourism) เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม ระบบดิจิทัล สินค้าและบริการ ซึ่งดำเนินการด้วยชุมชนท้องถิ่น เน้นตลาดคุณภาพ สร้างมาตรฐานความสะอาด สะอาด ปลอดภัย ร่วมกับการชูอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่
- เตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ
- ประยุกต์ใช้ Happy Model ที่ชูอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ด้วยสินค้าและบริการ ตลอดจนสื่อสารเรื่องราวและจุดเด่นแต่ละแห่ง เชื่อมโยงกับจุดแข็งของประเทศ
- พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานของการสร้าง การใช้อรรถกวีความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับทุนทางปัญญา และความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อรังสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการรูปแบบใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

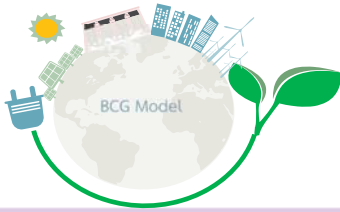
2

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

3.5) เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว

- เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของประเทศอยู่ระหว่างการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง ด้วยตระหนักว่าเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า และทำให้มนุษย์อยู่กับธรรมชาติได้อย่างสมดุล
- ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้ประเทศบรรลุความตกลงปารีส (Paris Agreement) ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) การดำเนินการอยู่ในระยะเริ่มต้น แต่เป็นสิ่งที่ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนา เนื่องจากประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะสหภาพยุโรปมีความความตื่นตัว และมีการนำมามาตรการทางสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้ามากขึ้น

2

น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(Sufficiency Economy Philosophy: SEP)
มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
(Sustainable Development Goals: SDGs)

การสร้างการแข่งขันจาก
ภายใน เชื่อมไทยสู่ประชาคมโลก

เดินหน้าไปด้วยกัน
ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

กิจกรรมหลักของโมเดลเศรษฐกิจ BCG

บูรณาการการทำงานตลอดห่วงโซ่คุณค่า ด้วยกลไกจตุภาคี

นวัตกรรม พัฒนา เพิ่มพูน
ความหลากหลายทรัพยากร
ทางชีวภาพและวัฒนธรรม

บริหารจัดการ
การใช้ประโยชน์
และบริโภคอย่างยั่งยืน

ลดและใช้ประโยชน์
ของทิ้งจากกระบวนการ
ผลิตสินค้าและบริการ

เพิ่ม Value Creation
ตลอดห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่ภาคเกษตรที่เป็นต้นน้ำ
จนถึงภาคการผลิตและบริการ

การสร้างภูมิคุ้มกัน
การพึ่งพาตนเอง
สมรรถนะในการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG จำเป็นต้องนำกลไก 7 ปรับ
มาหนุนเสริมการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักการ : 7 ปรับ

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ

BCG

พ.ศ. 2564-2570

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 และ 2

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

วิสัยทัศน์

เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
ปรับจาก “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source”

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง
“เดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

ยุทธศาสตร์

การสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก
“พึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกัน พื้นตัวเร็ว”

การยกระดับอุตสาหกรรม BCG ให้แข่งขันได้อย่างยั่งยืน
“นวัตกรรมพรีเมียม ของเสียเป็นศูนย์”

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

วัตถุประสงค์

1. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อเป็นทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น
2. การสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value creation) ให้กับทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG เดิม และการพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรม BCG ใหม่ นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
3. การสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี นวัตกรรม เพิ่มความสามารถในการปรับตัว การฟื้นตัว จากวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

เป้าหมายและตัวชี้วัด : 2570

เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

- มูลค่า GDP ของเศรษฐกิจ BCG เพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาท
- สัดส่วนผลิตภัณฑ์และบริการมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
- การเพิ่มขึ้นของรายได้ของเศรษฐกิจฐานรากไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

- ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ 10 ล้านคน
- จำนวนผู้ประสบปัญหาทางตลาดอาหารและโภชนาการต่ำกว่าร้อยละ 5
- จำนวนผู้เข้าถึงยา เวชภัณฑ์ และเครื่องมือแพทย์ราคาแพงในภาวะวิกฤตได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 แสนคน
- จำนวนชุมชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลง 1 ใน 4 จากปัจจุบัน
- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร้อยละ 20-25 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2548
- ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู เช่น เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ 3.2 ล้านไร่

การพึ่งพาตนเอง

- จำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้น ไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน
- จำนวนสตาร์ทอัพและ IDEs (Innovative Driven Enterprises) ที่เกี่ยวข้องกับ BCG 1,000 ราย
- ธุรกรรมชำระเงินทางเทคโนโลยีจากบุคคลลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
- การนำเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มีสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างน้อย 9 ประการ

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

- ▶ เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโต เพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source”

เป้าหมาย ความหลากหลายชีวภาพได้รับการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ พื้นฟู เพิ่มจำนวน และใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าและยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1. คลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมดิจิทัล โดยบูรณาการทุกภาคส่วน
2. เทคนิคและนวัตกรรมในการอนุรักษ์ พื้นฟู ติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพสิ่งแวดล้อม ในระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ เช่น ป่าชายเลน หญ้าทะเล และปะการัง
3. การบริหารจัดการน้ำมีระดับประสิทธิภาพและคุณภาพที่สูงขึ้นด้วยนวัตกรรม

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

แนวทางการดำเนินการ

- ▶ การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้ เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
- ▶ การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากร ด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
- ▶ การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืน ด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
- ▶ การสร้างนวัตกรรมรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

- ▶ ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อพ่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น
- ▶ มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคให้ได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น

เป้าหมาย เศรษฐกิจฐานรากเติบโตอย่างมีคุณภาพ พร้อมช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ลดลง

ตัวชี้วัด

1. อัตราการขยายตัวของ GDP ของภูมิภาคเติบโตเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จากปี 2565
2. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลงไม่น้อยกว่า 10 ล้านคน

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

แนวทางการดำเนินการ

- ▶ การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียงเศรษฐกิจ BCG
- ▶ การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- ▶ การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่ เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
- ▶ การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพ
- ▶ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการ
- ▶ การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
- ▶ การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/วิสาหกิจชุมชน)
- ▶ การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

- ▶ การนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิต ให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี

เป้าหมาย อุตสาหกรรมและบริการ BCG เดิมและใหม่มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1. อัตราการขยายตัวของ GDP ไม่น้อยกว่า 1 ล้านล้านบาท
2. สัดส่วนของผลิตภัณฑ์และบริการมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
3. ปริมาณการใช้ทรัพยากรลดลง 1 ใน 4
4. ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลงไม่น้อยกว่า 10 ล้านตันคาร์บอน

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

การเกษตรและอาหาร มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูง ด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.)
- ▶ การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)
- ▶ การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง เป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สารสำคัญ เพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช
- ▶ การนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค
- ▶ การปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน
- ▶ การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมไทย
- ▶ การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

สุขภาพและการแพทย์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และ ชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล
- ▶ การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูง
- ▶ การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ
- ▶ การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ และสุขภาพ
- ▶ การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox
- ▶ การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์และสุขภาพ

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด
- ▶ การส่งเสริมการนำผลผลิตสินค้าเกษตร และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
- ▶ การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs

การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การผลักดันให้เกิดโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model
- ▶ การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืน และการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาลี้ขานตามแนวทาง Happy Model
- ▶ การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรอง
- ▶ การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System
- ▶ การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเว้นท์ (Event) ขนาดใหญ่

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เศรษฐกิจหมุนเวียน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน
- ▶ การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่
- ▶ การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ
- ▶ การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ
- ▶ การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากกรอบหรือหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริการที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

- ▶ เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทัน เพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- ▶ ปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด
- ▶ ลดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ รวมถึงการรับมือต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

เป้าหมาย สร้างสังคมฐานความรู้และความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ทางเทคโนโลยี

ตัวชี้วัด

1. จำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน
2. จำนวนสตาร์ทอัพและ IDEs (Innovative Driven Enterprises) ที่เกี่ยวข้องกับ BCG 1,000 ราย
3. ดุลการชำระเงินทางเทคโนโลยีขาดดุลลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
4. สัดส่วนสินค้าและบริการนวัตกรรมต่อ GDP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

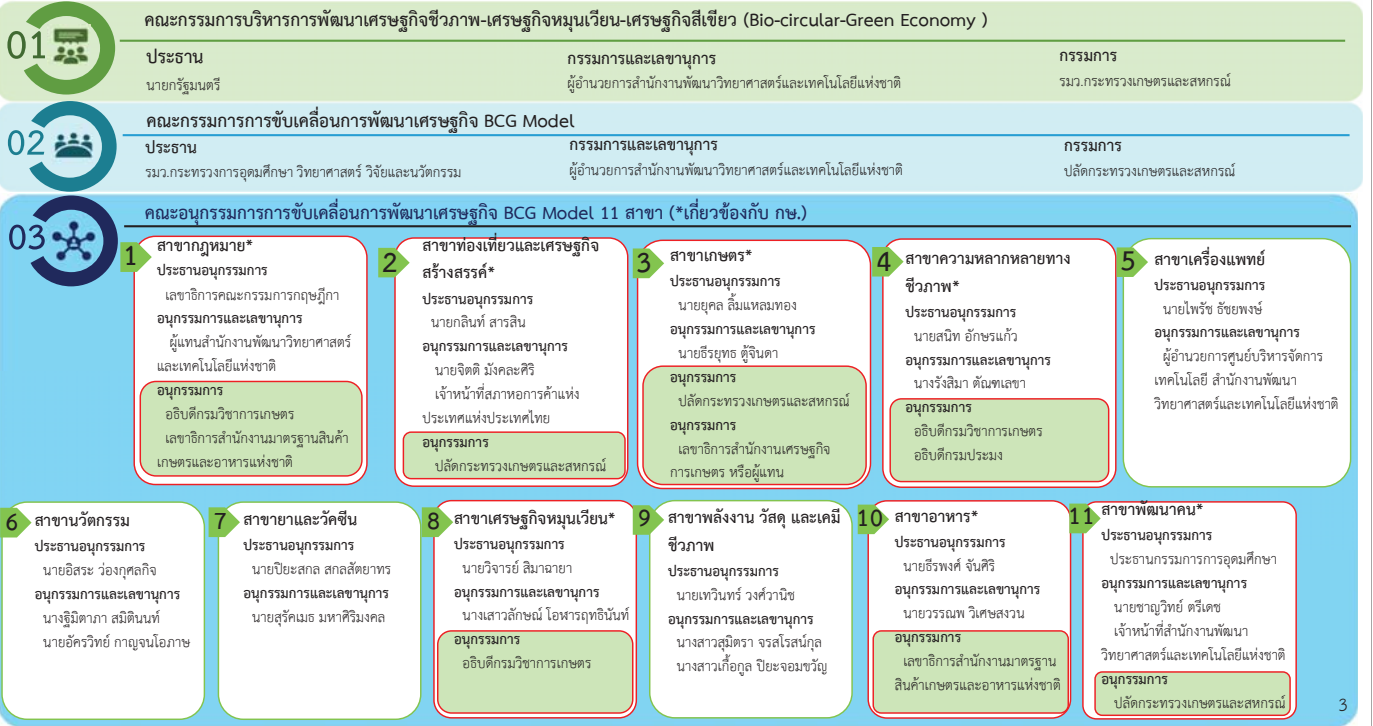
แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

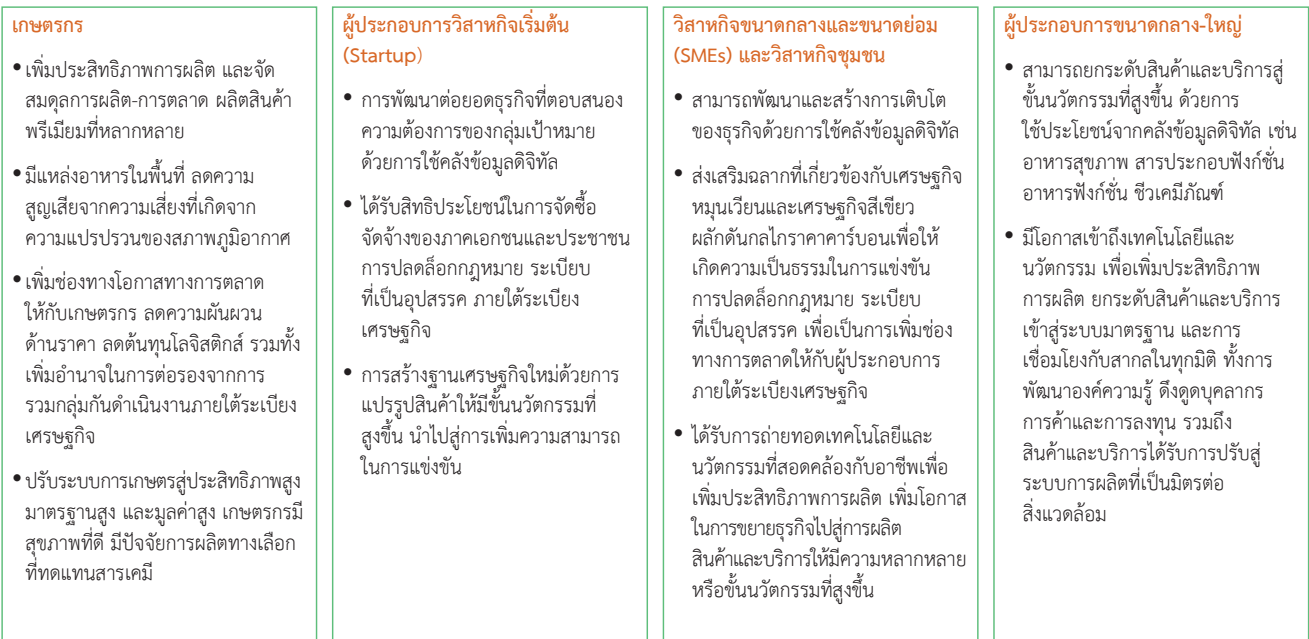
แนวทางการดำเนินการ

- ▶ การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG
- ▶ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ▶ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ
- ▶ การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

กลไกเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วย BCG Model

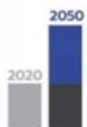

กลไกการกระจายผลประโยชน์ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

ด้านการเกษตร

โอกาสของการพัฒนาภาคเกษตร ของประเทศไทยด้วย BCG Economy Model

ปี 2050 ความต้องการ
อาหารทั่วโลก
เพิ่มขึ้น 60%

ประเทศไทยเป็นเพียงไม่กี่ประเทศ
ที่ผลิตสินค้าเกษตรได้มากกว่า
ความต้องการใช้ในประเทศ

คนที่มีความรู้จำนวนหนึ่ง
กลับไปสู่ชนบทจาก
ผลของโควิด

ความท้าทาย

Hygienic kitchen of the world

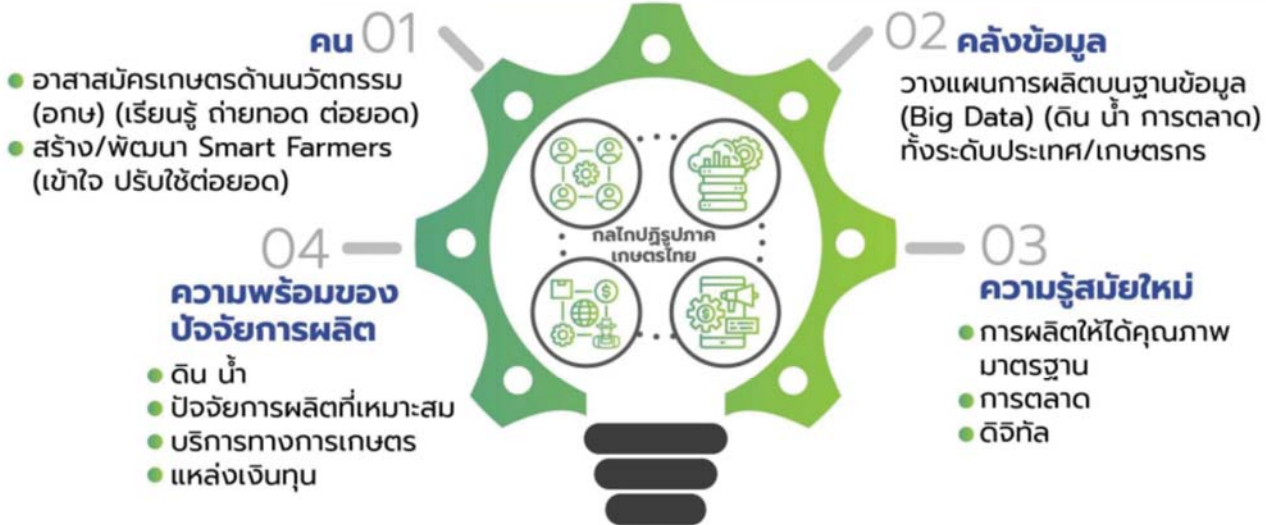
Reinventing ภาคเกษตรไทย เพื่อเป้าหมาย
“ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และรายได้สูง”

เพิ่มผลผลิตภายใต้ทรัพยากรที่ดินและน้ำ
ที่จำกัดและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ปฏิบัติตามมาตรฐานที่คู่ค้ากำหนด
ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหลังยุคโควิด-19
(คุณภาพความปลอดภัย แรงงาน และสิ่งแวดล้อม)

ทำให้เกษตรกรเป็นอาชีพที่มั่นคง
มีคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตร

กลไกปฏิรูปภาคเกษตรไทย

ความร่วมมือ รัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และท้องถิ่น

การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การขับเคลื่อน BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านการเกษตร

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564

ปลัด กษ. ประธาน

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ.

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เลขาธิการร่วม

มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือกลไกการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570 ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร พิจารณาแผนงาน/โครงการ งบประมาณ และวางระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ด้านการเกษตร (BCG Model)

การขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน			ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
แผนแม่บท	(03) การเกษตร	(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	(05) การท่องเที่ยว	(16) เศรษฐกิจฐานราก	(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน
แผนปฏิบัติการ ด้าน BCG (พ.ศ. 2564 – 2570)	ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 4	
	การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์	การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก ให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่	การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก	
แนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์					
เป้าหมายหลัก	ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ 3 สูง คือ ประสิทธิภาพสูง ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งยกระดับผลผลิตเกษตรสู่มาตรฐานสูง ด้วยระบบการผลิตที่ยั่งยืน ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผลผลิต โภชนาการ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป้าหมายให้การทำการเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูง ด้วยการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความเป็นพรีเมียม มีความหลากหลาย และกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผลผลิตเกษตร				
ตัวชี้วัด	1. GDP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี 2. รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี 3. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น 7 ล้านไร่ ภายในปี 2570				
แนวทางการพัฒนา	1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรทางการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	2. ส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่ และการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง	3. พัฒนาเกษตรกรรมมืออาชีพ/เกษตรกรรุ่นใหม่ และเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากร	4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	

แนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วย BCG Model กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เกษตรไทยสู่ 3 สูง "ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง"

เป้าหมายหลัก ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ 3 สูง คือ **ประสิทธิภาพสูง** ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งยกระดับผลผลิตเกษตรสู่ **มาตรฐานสูง** ด้วยระบบการผลิตที่ยั่งยืน ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผลผลิต โภชนาการ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้การทำเกษตรเป็นอาชีพที่สร้าง **รายได้สูง** ด้วยการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความเป็นพรีเมียม มีความหลากหลาย และกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผลผลิตเกษตร" โดยมีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

1	2	3	4
อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรทางเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน	ส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่ การผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง	พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐ	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
<ul style="list-style-type: none"> ❖ อนุรักษ์ พื้นฟู ดินและน้ำ สิ่งแวดล้อม และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างสมดุล ❖ ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจควบคู่กับสิ่งแวดล้อม ❖ สร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ❖ สร้างการรับรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ นวัตกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ❖ ส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัยเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ❖ บูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มสูง ❖ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ เพิ่มขีดความสามารถให้แก่เกษตรกร (Smart Farmer) เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ ❖ เพิ่มขีดความสามารถให้แก่บุคลากรภาครัฐ (Smart Officer) ❖ เผยแพร่องค์ความรู้ BCG 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจสีเขียว ❖ สนับสนุนแหล่งเงินทุน พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางการเกษตร ❖ ส่งเสริมการตลาดเชิงรุก ❖ ระบบโลจิสติกส์การเกษตร

7

แนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วย BCG Model กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

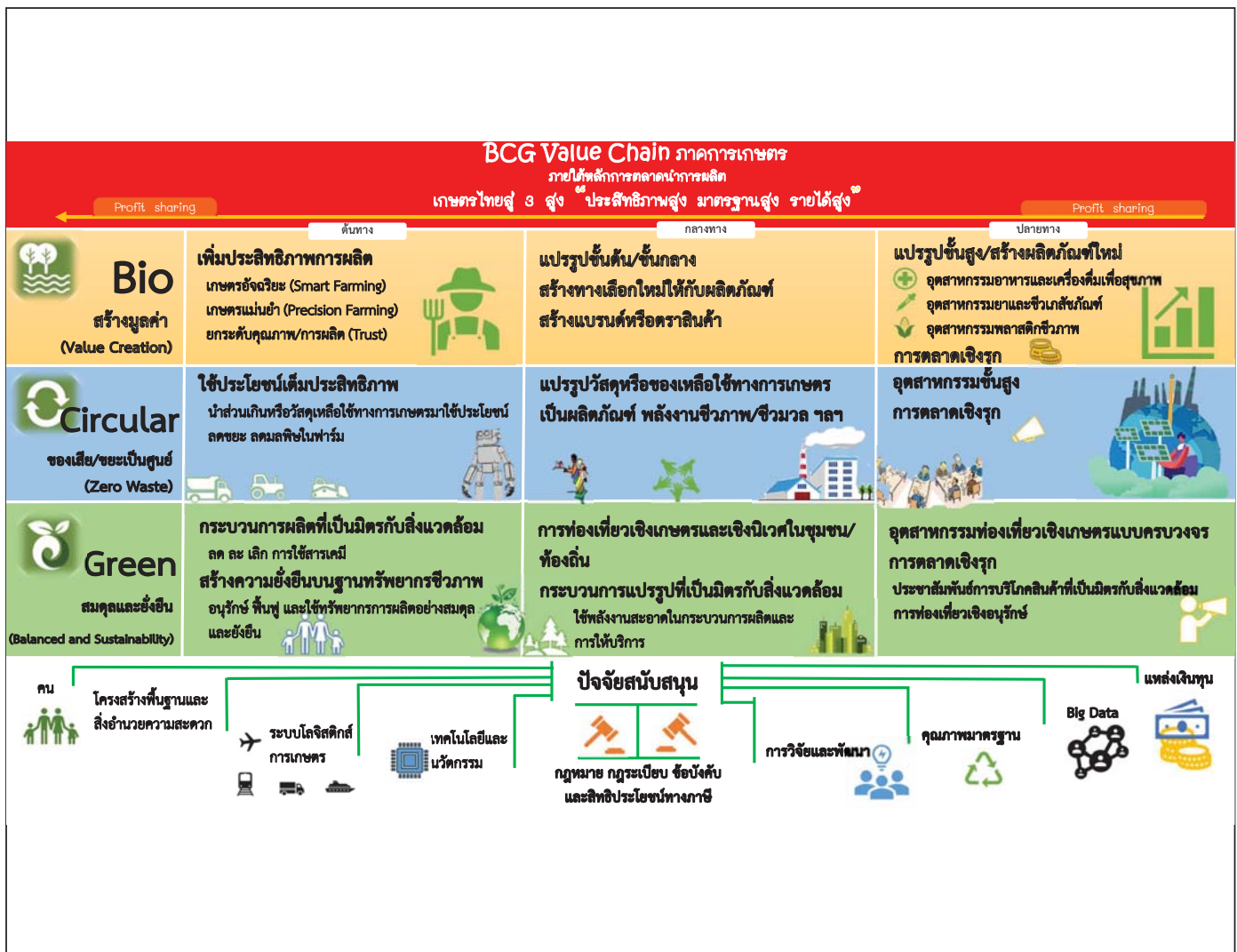
(ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย)

1	2	3	4
อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรทางเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน	ส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่ การผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง	พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐ	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
<ol style="list-style-type: none"> 1.1 จำนวนตัวอย่างเชื้อพันธุ์พืช ประมง และปศุสัตว์ ที่เก็บรวบรวมในธนาคารพันธุกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ภายในปี 2570 1.2 พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (การปรับปรุงคุณภาพดิน ปัญหา การฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมและชะล้างพังทลาย) ไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ ภายในปี 2570 1.3 ลดการเผาในพื้นที่เกษตร จำนวน 1,470,000 ไร่ ภายในปี 2570 1.4 จำนวนมาตรฐานสินค้าเกษตรยั่งยืนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และนำไปใช้อย่างน้อย 3 สินค้า 	<ol style="list-style-type: none"> 2.1 มูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน สมุนไพรและเครื่องเทศ และแมลงเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี 2.2 มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี 2.3 ฟาร์ม / แปลงที่ได้มาตรฐาน GAP / Organic เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 2.4 การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ อย่างน้อยปีละ 2 ผลิตภัณฑ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1 จำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 60,000 ราย 3.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของ กษ. เกี่ยวกับเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1 ฐานข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และระบบบริหารจัดการการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานในแต่ละกลุ่มสินค้าเป้าหมายที่สนับสนุนการพัฒนา BCG ของจังหวัด ครบ 76 จังหวัดภายในปี 2570 4.2 สัดส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ BCG ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่เสร็จแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 เรื่องต่อปี 4.3 จำนวนขอบข่ายการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของหน่วยรับรอง (CB) และหน่วยตรวจ (IB) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ภายในปี 2570 4.4 พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,778,084 ไร่ ภายในปี 2570

7

การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตร ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

- ▶ การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตร ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดโซ่คุณค่า ภายใต้หลักตลาดนำการผลิต เพื่อผลักดันเกษตรไทยสู่ 3 สูง คือ “ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง”
- ▶ **เศรษฐกิจชีวภาพ** เน้นการสร้างมูลค่าให้กับผลผลิตสินค้าเกษตร หรือ Value Creation” โดยกิจกรรม**ต้นทาง** เช่น การพัฒนาพันธุ์ การบริหารจัดการฟาร์มที่ดี การส่งเสริมการทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิต **กลางทาง** คือ การแปรรูปขั้นต้นหรือขั้นกลาง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การสร้างแบรนด์หรือตราสินค้า และ**ปลายทาง** คือ การแปรรูปและพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูง การตลาดเชิงรุก
- ▶ **เศรษฐกิจหมุนเวียน** เน้นการจัดการของเสียหรือขยะให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) โดยกิจกรรม**ต้นทาง** คือ การนำส่วนเกินหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ เพื่อลดมลพิษในฟาร์ม **กลางทาง** เช่น การแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นอาหารสัตว์ เป็นปุ๋ยการใช้เป็นวัตถุดิบในโรงไฟฟ้าชีวมวล/ชีวภาพ และ**ปลายทาง** คือ การแปรรูปขั้นสูงและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
- ▶ **เศรษฐกิจสีเขียว** เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน (Balance & Sustainability) โดยในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูปสินค้าเกษตรและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่าง ๆ ต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแผนงาน/โครงการขับเคลื่อน BCG Value Chain ภาคเกษตร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. ภาพรวมระดับกรม
2. ระดับจังหวัด

โดยมีโครงการนำร่องใน 5 จังหวัด ประกอบด้วย

จังหวัดลำปาง สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ ข้าวและไผ่

จังหวัดขอนแก่น สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ อ้อยและหม่อนไหม

จังหวัดราชบุรี สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ มะพร้าว น้ำหอม อ้อย สุกร ไก่ชน พืชผักเศรษฐกิจ และกุ้งก้ามกราม

จังหวัดจันทบุรี สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ ทุเรียน มังคุด และปทุมมา

จังหวัดพิจิตร สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ ข้าว

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร ระดับจังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ 0212/ว3860 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2564 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด มอบหมายสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ขับเคลื่อนการดำเนินงาน BCG Model ในพื้นที่จังหวัด ซึ่งมีจังหวัดราชบุรีเป็นต้นแบบในการดำเนินงาน โดยพิจารณาคัดเลือกสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด และจัดทำข้อมูล BCG Model ของจังหวัด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) พิจารณาสินค้าเกษตร (พืช ปศุสัตว์ ประมง) ที่ตอบในประเด็น 3 สูง : ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง 2Q : Quality & Quantity
 - 2) มีโอกาสในการพัฒนาตลอด Value Chain (มีองค์ความรู้/มีศักยภาพในการผลิต/มีแหล่งรับซื้อ)
 - 3) สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัด
 - 4) พิจารณา ข้อมูลสินค้าพืช ตามฐานข้อมูลแผนที่ Agri-Map
- ผลการเสนอสินค้า BCG Model จังหวัด จาก 76 จังหวัด มีทั้งสิ้น 48 สินค้า (ทั้งประเทศ 224 รายการ) เฉลี่ยจังหวัดละ 3-5 สินค้า จำแนกเป็น
 - 1) ด้านพืช 36 สินค้า : ข้าว พืชไร่(5 สินค้า) พืชผัก(4 สินค้า) ไม้ผล(13 สินค้า) ไม้ยืนต้น(9 สินค้า) ไม้ดอก(1 สินค้า) สมุนไพรและเครื่องเทศ(3 สินค้า)
 - 2) ด้านสัตว์ 7 สินค้า : กระบือ ไก่ โค นกกระทา แพะ สุกร ไก่
 - 3) ด้านประมง 3 สินค้า : กุ้ง ปลา ปู
 - 4) สินค้าเฉพาะ 2 สินค้า เกลือ(1 จังหวัด) แมลง(จังหวัด 1 จังหวัด และผึ้ง 1 จังหวัด)

การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรด้วย BCG Model

ประเด็นการอภิปรายกลุ่ม
แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ศพก. ปี 2566

1. การดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
 - 1.1 ปัญหาการดำเนินงานปี 2565
 - 1.2 ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุงงาน
2. การประกวด ศพก. ดีเด่น ระดับจังหวัด/เขต/ประเทศ ความคิดเห็นต่อเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 คู่มือ/แนวทางการประกวด ระดับจังหวัด/เขต/ประเทศ (ตามยกเว้น)
 - 2.2 เกณฑ์การประกวดประกอบด้วย 5 ส่วน (ตามยกเว้น)
3. การพัฒนาประธาน ศพก. ระดับจังหวัด เตรียมความพร้อมผู้ประกอบการ (บุคคลเป้าหมาย จำนวน 160 คน ประกอบด้วย จนท. ระดับเขต 6 คน จนท.ระดับจังหวัด 77 คน และประธาน ศพก.ระดับจังหวัด 77 คน)
 - 3.1 หลักสูตรสำหรับการพัฒนาประธาน ศพก. ผู้ประกอบการ
 - 3.2 หลักสูตรสำหรับ จนท. ผู้รับผิดชอบ ศพก. ในการเป็นพี่เลี้ยง

แบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม

ที่	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6
1	ผอ.เด่นพงษ์	ผอ.จิรวิทย์	ปิยนันท์	นิลธิตา	ศุกล	มนพิภา
2	สสภ.1	สสภ.2	สสภ.3	สสภ.4	สสภ.5	สสภ.6
3	กรุงเทพ	นนทบุรี	ปทุมธานี	สระบุรี	สิงห์บุรี	พระนครศรีอยุธยา
4	ลพบุรี	ชัยนาท	อ่างทอง	กาญจนบุรี	ราชบุรี	นครปฐม
5	เพชรบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	สุพรรณบุรี	สมุทรสาคร	สมุทรสงคราม	จันทบุรี
6	ฉะเชิงเทรา	ชลบุรี	ระยอง	นครนายก	ปราจีนบุรี	ตราด
7	สมุทรปราการ	สระแก้ว	กาฬสินธุ์	ขอนแก่น	มุกดาหาร	นครพนม
8	สกลนคร	บึงกาฬ	หนองคาย	หนองบัวลำภู	เลย	อุดรธานี
9	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	ชัยภูมิ	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	สุรินทร์
10	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี	อำนาจเจริญ	สงขลา	ปัตตานี
11	ยะลา	นราธิวาส	สตูล	พัทลุง	ตรัง	ชุมพร
12	ระนอง	สุราษฎร์ธานี	นครศรีธรรมราช	ภูเก็ต	พังงา	กระบี่
13	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำพูน	ลำปาง	พะเยา	แพร่
14	น่าน	แม่ฮ่องสอน	กำแพงเพชร	พิษณุโลก	ตาก	เพชรบูรณ์
15	สุโขทัย	พิจิตร	นครสวรรค์	อุตรดิตถ์	อุทัยธานี	

**** ชื่อที่ใช้ในระบบ Zoom Meeting ให้ใช้เลขกลุ่มหน้าชื่อ เช่น จนท.จากจังหวัดปทุมธานี ให้ใช้ 3ปทุมธานี.....ตามด้วยชื่อผู้เข้าร่วม**

ใบงานที่ 1 สำหรับทุกกลุ่ม
การดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1. ปัญหาการดำเนินงานปี 2565
 - ปัญหาการดำเนินงานโครงการตามงบประมาณ ปี พ.ศ. 2565

 - ปัญหาการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

 - ปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุงงานจากปัญหาที่เกิดขึ้น

ใบงานที่ 2 สำหรับกลุ่ม 1 – 3

การประกวด ศพก. ดีเด่น ระดับจังหวัด/เขต/ประเทศ ความคิดเห็น “เห็นด้วยหรือไม่หรือควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร” ต่อเรื่องต่อไปนี้

1 คู่มือ/แนวทางการประกวด ระดับจังหวัด/เขต/ประเทศ (ตามยกร่าง)

1.1 คุณสมบัติของเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1.2 ประเด็นการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. หลัก	20	คะแนน
ส่วนที่ 2 การดำเนินงานของ ศพก.	50	คะแนน
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์	30	คะแนน
ส่วนที่ 4 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้	50	คะแนน
ส่วนที่ 5 การสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน	50	คะแนน
รวม	200	คะแนน

1.3 การให้คะแนน

กำหนดให้คณะกรรมการตัดสินการประกวดแต่ละระดับ พิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนการประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น ดังนี้

1) การประกวดดีเด่นระดับจังหวัด	ให้คะแนนส่วนที่ 1 – 3 รวม 100 คะแนน
2) การประกวดดีเด่นระดับเขต	ให้คะแนนส่วนที่ 1 – 4 รวม 150 คะแนน
3) การประกวดดีเด่นระดับประเทศ	ให้คะแนนส่วนที่ 1 – 5 รวม 200 คะแนน

1.3 ประเด็นอื่นๆ

2.2 เกณฑ์การประกวดประกอบด้วย 5 ส่วน (ตามยกร่าง) ดังนี้

ส่วนที่ 1 เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. หลัก

ประกอบด้วย 4 ประเด็น และประเด็นใช้ในการพิจารณาตามประเด็นหลัก และหลักฐานประกอบการพิจารณาในแต่ละประเด็นควรเป็นเช่นไร

ส่วนที่ 2 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ประกอบด้วย 6 ประเด็น และประเด็นใช้ในการพิจารณาตามประเด็นหลัก และหลักฐานประกอบการพิจารณาในแต่ละประเด็นควรเป็นเช่นไร

ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์

ประกอบด้วย 6 ประเด็น และประเด็นใช้ในการพิจารณาตามประเด็นหลัก และหลักฐานประกอบการพิจารณาในแต่ละประเด็นควรเป็นเช่นไร

ส่วนที่ 4 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

1) มีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานวิชาการหรือมหาวิทยาลัยเพื่อขยายผลงานวิจัยสู่เกษตรกรในพื้นที่ และมีการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องมาใช้ในพื้นที่เพื่อถ่ายทอด ความรู้ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาเรียนรู้

2) การนำ BCG Model มาใช้ใน ศพก. ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อยดังนี้

2.1) Bio-Economy เช่น ใช้พันธุ์ดี/สร้างแบรนด์เป็นของตนเอง/ช่องทางการจำหน่ายผ่าน E-Commerce พัฒนาบรรจุภัณฑ์/ ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการผลิต เป็นต้น

2.2) Circular Economy เช่น ทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้/ปรับปรุงบำรุงดิน/สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้/Zero waste เป็นต้น

2.3) Green Economy เช่น ลดการใช้สารเคมี /ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี/ การกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ส่วนที่ 5 การขยายผลและการสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้

1) การเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. ในอำเภอ และต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่ายด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ

2) การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนา ศพก.

3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

4) การนำงานวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาการผลิตในชุมชน

5) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการบูรณาการการพัฒนาการเกษตรของ ศพก. และเครือข่ายของอำเภอ

ใบงานที่ 3 สำหรับกลุ่มที่ 4 – 6

การพัฒนาประธาน ศพก. ระดับจังหวัด เตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการ “เห็นด้วยหรือไม่หรือควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร” ต่อเรื่องต่อไปนี้

บุคคลเป้าหมาย จำนวน 160 คน ประกอบด้วย จนท. ระดับเขต 6 คน จนท.ระดับจังหวัด 77 คน และประธาน ศพก.ระดับจังหวัด 77 คน

1. ควรเป็นการจัดอบรมแยกห้องกันระหว่าง จนท. กับเกษตรกร หรือไม่
 - 1.1 หลักสูตรสำหรับการพัฒนาประธาน ศพก. สู่ผู้ประกอบการ
 - 1.2 หลักสูตรสำหรับ จนท. ผู้รับผิดชอบ ศพก. ในการเป็นพี่เลี้ยง

2. คุณสมบัติของเกษตรกรควรเป็นอย่างไร?
 - 2.1 เป็นประธาน ศพก. ระดับจังหวัด หรือ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก.
 - 2.2 เป็น SF หรือ YSF
 - 2.3 สุขภาพแข็งแรง
 - 2.4 มีความพร้อมทั้งเวลาและการเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

3. หลักสูตรในการพัฒนา
 - 3.1 หลักสูตรในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยง ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาอะไรบ้าง
 - 3.2 หลักสูตรสำหรับเกษตรกร
 - 3.3 การศึกษาดูงานสถานที่?

ภาคผนวก

ยกร่าง

คู่มือการประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2566 กรมส่งเสริมการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้อย่างแท้จริง เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรในพื้นที่หรือเกษตรกรที่สนใจ เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำประกันถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร และใช้ ศพก. เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดให้มีการประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบที่มีผลงานดีเด่นในการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และเป็นตัวอย่างในการขยายผลการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรในชุมชน และพื้นที่อื่น จึงได้มีการจัดการประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น

1. วัตถุประสงค์

1.1 คัดเลือกศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นตัวอย่างการขยายผลการส่งเสริมการเกษตรด้านการผลิตสินค้าเกษตร การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรในชุมชน และพื้นที่อื่น

1.2 เผยแพร่เกียรติคุณและผลงานของ ศพก.

1.3 พัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

2. ระดับการประกวด

2.1 การประกวดระดับจังหวัด

2.2 การประกวดระดับเขต

2.3 การประกวดระดับประเทศ

3. คุณสมบัติของเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

3.1 เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก ที่มีการดำเนินงานเป็นศูนย์เรียนรู้ ตามทำเนียบศพก. ของกรมส่งเสริมการเกษตร

3.2 มีผลการดำเนินงานตามทำเนียบ ศพก. ของกรมส่งเสริมการเกษตร ไม่น้อยกว่า 3 ปี

4. ประเด็นการตรวจประเมิน

ส่วนที่ 1 เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. หลัก	20	คะแนน
ส่วนที่ 2 การดำเนินงานของ ศพก.	50	คะแนน
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์	30	คะแนน
ส่วนที่ 4 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้	50	คะแนน
ส่วนที่ 5 การสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน	50	คะแนน
รวม	200	คะแนน

5. การให้คะแนน

กำหนดให้คณะกรรมการตัดสินการประกวดแต่ละระดับ พิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น ดังนี้

5.1 การประกวดดีเด่นระดับจังหวัด ให้คะแนนส่วนที่ 1 – 3 รวม 100 คะแนน

5.2 การประกวดดีเด่นระดับเขต ให้คะแนนส่วนที่ 1 – 4 รวม 150 คะแนน

5.3 การประกวดดีเด่นระดับประเทศ ให้คะแนนส่วนที่ 1 – 5 รวม 200 คะแนน

ศพก. ที่ได้คะแนนสูงที่สุด เป็น ศพก. ดีเด่น และได้รางวัลชนะเลิศ คะแนนรองลงมาได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 และรางวัลชมเชย ตามลำดับ

6. วิธีดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการเกษตรแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่น ประจำปี 2566 คู่มือการประกวด ศพก. ดีเด่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และเกณฑ์การให้คะแนน ศพก. ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566 พร้อมทั้งโอนจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

6.1 การประกวดระดับจังหวัด

ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด และสำนักงานเกษตรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ศพก. ที่เข้าประกวด คือ ศพก. ของจังหวัดนั้นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด (ข้อ 3)

1) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานพื้นที่กรุงเทพมหานคร วางแผนและดำเนินการ ประกวด ศพก. ดีเด่นระดับจังหวัดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติธรรม

2) คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SC) หรือคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่คณะกรรมการตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่น ระดับจังหวัด พิจารณาให้คะแนนและตัดสิน ตามเกณฑ์การให้คะแนนการประกวด ศพก. ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566 (ส่วนที่ 1 – 3)

3) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่งผลการประกวด รูปเล่มข้อมูลพื้นฐานและการดำเนินงานของ ศพก. ดีเด่น พร้อมทั้งข้อมูลจุดเด่นของ ศพก. ดีเด่น เพื่อใช้สำหรับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ตามเกณฑ์ที่กำหนด) ถึงสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร ภายใน วันที่ 1 มิถุนายน 2566

4) มอบรางวัลการประกวด ศพก. ดีเด่นระดับจังหวัด และเผยแพร่เกียรติคุณสู่สาธารณะ

6.2 การประกวดระดับเขต

ดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 1 – 6 ศพก.ที่เข้าประกวด คือ ศพก.ดีเด่นระดับจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดละ 1 แห่ง

1) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 1 – 6 วางแผนและดำเนินการประกวด ศพก. ดีเด่นระดับเขตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติธรรม

2) คณะกรรมการตัดสินประกวด ศพก. ดีเด่นระดับเขต พิจารณาให้คะแนนและตัดสินตาม เกณฑ์การให้คะแนนการประกวด ศพก. ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566 (ส่วนที่ 1 – 4)

3) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 1 – 6 ส่งผลการประกวด รูปเล่มข้อมูลพื้นฐาน และการดำเนินงานของ ศพก. ดีเด่น พร้อมทั้งข้อมูลจุดเด่นของ ศพก. ดีเด่นระดับจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อใช้สำหรับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ตามเกณฑ์ที่กำหนด)ถึงกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 14 กรกฎาคม 2566

4) มอบรางวัลการประกวด ศพก. ดีเด่น ระดับเขต และเผยแพร่เกียรติคุณสู่สาธารณะ

6.3 การประกวดระดับประเทศ

ดำเนินงานโดยกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ศพก.ที่เข้าประกวดคือ ศพก.ดีเด่น ระดับเขต เขตละ 1 แห่ง

1) วางแผนและดำเนินการประกวด ศพก. ดีเด่นระดับประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติธรรม

2) จัดประชุมคณะกรรมการตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่นระดับประเทศ จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เพื่อพิจารณาการตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่น ระดับประเทศ ครั้งที่ 2 เพื่อพิจารณาให้คะแนน และตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่นระดับประเทศ ตามเกณฑ์การให้คะแนนการประกวด ศพก.ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566

3) จัดทำโล่และเกียรติบัตร ศพก. ดีเด่นระดับประเทศ ในงานที่กรมส่งเสริมการเกษตรจัดขึ้น

4) จัดทำและเผยแพร่ข้อมูล ศพก. ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566

7. รางวัล

กำหนดรางวัลการประกวด ศพก.ดีเด่นแต่ละระดับ ดังนี้

7.1 การประกวดระดับจังหวัด

1) รางวัลชนะเลิศ	เงินรางวัล 5,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
2) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1	เงินรางวัล 3,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
3) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2	เงินรางวัล 2,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร

7.2 การประกวดระดับเขต

1) รางวัลชนะเลิศ	เงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
2) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1	เงินรางวัล 15,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
3) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2	เงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
4) รางวัลชมเชย (1 รางวัล)	เงินรางวัล 5,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร

7.2 การประกวดระดับประเทศ

1) รางวัลชนะเลิศ	เงินรางวัล 50,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
2) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1	เงินรางวัล 35,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
3) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2	เงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
4) รางวัลชมเชย (3 รางวัล)	เงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่และเกียรติบัตร
-

สรุปขั้นตอนการประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ดีเด่น
ประจำปี พ.ศ. 2566

การประกวด ศพก.ดีเด่นระดับจังหวัด
ตัดสินโดย คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร
ระดับจังหวัด (SC) หรือคณะกรรมการขับเคลื่อน
งานด้านการเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

การประกวด ศพก.ดีเด่นระดับเขต
ตัดสินโดย คณะกรรมการตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่น
ระดับเขต ประจำปี พ.ศ. 2566

การประกวด ศพก. ดีเด่นระดับประเทศ
ตัดสินโดย คณะกรรมการตัดสินการประกวด ศพก. ดีเด่น
ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2566

- ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด
และสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- ส่งผลการประกวด รูปเล่มข้อมูลพื้นฐาน
และการดำเนินงานของ ศพก. ดีเด่น พร้อมทั้งข้อมูล
จุดเด่น ถึงสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
ภายในวันที่ 1 มิถุนายน 2566
- มอบรางวัลการประกวด ศพก.ดีเด่นระดับจังหวัด

- ดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการ
เกษตรที่ 1 – 6
- ส่งผลการประกวด รูปเล่มข้อมูลพื้นฐาน และการ
ดำเนินงานของ ศพก. ดีเด่น พร้อมทั้งข้อมูลจุดเด่น ของ
ศพก.ดีเด่นระดับจังหวัดทุกจังหวัดถึงกรมส่งเสริม
การเกษตร ภายในวันที่ 14 กรกฎาคม 2566
- มอบรางวัลการประกวด ศพก.ดีเด่นระดับเขต

- ดำเนินการโดยกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริม
การเกษตร
- ประกวดและคัดเลือก ศพก. ดีเด่นระดับประเทศ
ภายในวันที่ 30 สิงหาคม 2566
- มอบรางวัลการประกวด ศพก.ดีเด่นระดับประเทศ
และเผยแพร่เกียรติคุณสู่สาธารณะ

ประเด็นข้อมูลจุดเด่นของ ศพก.ดีเด่น
(ไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ A4)

ประเด็น	รายละเอียด
1. ประวัติและความเป็นมา	- ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ - ประวัติ ศพก. - สถานการณ์ปัจจุบัน (หลักสูตร แปลงเรียนรู้ และฐานเรียนรู้)
2. ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.	- ประสบความสำเร็จด้านใดบ้าง - การบริหารจัดการ ศพก. อย่างไร
3. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ	- ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน
4. แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต	- ได้วางแผนพัฒนา ศพก. ในอนาคตในเรื่องใด และนำมาดำเนินการในรูปแบบ/กิจกรรมใดบ้างอย่างไร

หลักเกณฑ์การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ระดับ จังหวัด เขต ประเทศ

หน่วยงาน.....

ศพก.....สินค้าหลัก.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ส่วนที่ 1 เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. หลัก

ส่วนที่ 2 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์

ประเด็น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้					ประเด็นการพิจารณา	หลักฐานประกอบ การพิจารณา	หมายเหตุ
		1	2	3	4	5			
ส่วนที่ 1 เกษตรกร ต้นแบบเจ้าของ ศพก. หลัก	20								
1) ความพร้อมด้านองค์ ความรู้	5	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. ความรู้จริงทางวิชาการ 2. มีภูมิปัญญาหรือนวัตกรรมนำมาใช้ใน ศพก. 3. รู้จักประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือภูมิปัญญาใน การแก้ไข		
2) ความพร้อมในการ ถ่ายทอดความรู้	5	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. เวลาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ 2. ทักษะการเป็นวิทยากร 3. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร		
3) การเป็นที่ยอมรับ จากชุมชน/เครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ	5	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. มีภาวะผู้นำทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. จิตอาสาและเสียสละช่วยเหลือสังคม 3. การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ		

ประเด็น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้					ประเด็นการพิจารณา	หลักฐานประกอบ การพิจารณา	หมายเหตุ
		1	2	3	4	5			
4) มีการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง	5	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อต่างๆ 2. การเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ 3. การนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาต่อยอดใน ศพก.		
ส่วนที่ 2 ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	50								
1) สถานที่	8	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. ทำเลที่ตั้งเข้าถึงได้ง่าย 2. มีการวางแผนผังศูนย์ฯที่ดี 3. มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้		
2) สิ่งอำนวยความสะดวก ในการถ่ายทอดความรู้	8	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. ศาลาเรียนรู้ 2. มีวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ 3. ข้อมูลประจำศูนย์เรียนรู้		
3) แปลงเรียนรู้	8	มี 1 ประเด็น	มี 2 ประเด็น	มี 3 ประเด็น	มี 4 ประเด็น	มีครบ 5 ประเด็น	1. เป็นแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบ 2. มีการจัดการแปลงที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่าง สาธิตและฝึกปฏิบัติ 3. เป็นแปลงที่มีการผลิตตามฤดูกาลผลิต 4. มีการผลิตสินค้าตามมาตรฐานการผลิตสินค้า เกษตร 5. มีความหลากหลายของแปลงเรียนรู้		

ประเด็น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้					ประเด็นการพิจารณา	หลักฐานประกอบ การพิจารณา	หมายเหตุ
		1	2	3	4	5			
4) ฐานเรียนรู้	8	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. เป็นฐานเรียนรู้ที่ใช้ของจริง 2. เป็นฐานเรียนรู้ที่ฝึกปฏิบัติได้ 3. เป็นฐานเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้		
5) หลักสูตรการเรียนรู้	8	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. มีเนื้อหาวิชาตรงกับหลักสูตรที่ต้องตามความต้องการของชุมชน 2. มีวิธีการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย 3. มีแผนการเรียนรู้/การอบรม		
6) การบริหารจัดการ/แนวทางการพัฒนา	10	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. มีการประชุมคกก.อย่างต่อเนื่อง 2. มีแนวทางการพัฒนา ศพก. 3. มีแผนปฏิบัติงาน ศพก.		
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์	30								
1) เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจาก ศพก.ได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการผลิตของตนเอง	5	มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. ทะเบียนรายชื่อเกษตรกรผ่านการอบรม 2. ข้อมูลเกษตรกรที่นำความรู้จาก ศพก.ไปใช้ 3. ภาพประกอบเกษตรกรนำความรู้ไปใช้ในแปลงตนเอง		
2) เกษตรกรที่ผ่านการอบรมเข้าสู่ระบบการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่	5			มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น	1. ทะเบียนรายชื่อเกษตรกรผ่านการอบรม 2. รายชื่อเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ผ่านการอบรมจาก ศพก.		

ประเด็น	คะแนน เต็ม	คะแนนที่ได้					ประเด็นการพิจารณา	หลักฐานประกอบ การพิจารณา	หมายเหตุ
		1	2	3	4	5			
3) มีการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาใช้สถานที่เพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างสม่ำเสมอ				มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น	1. หนังสือหรือเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ 2. สมุดเยี่ยม		
4) การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร		มี 1 ประเด็น	มี 2 ประเด็น	มี 3 ประเด็น	มี 4 ประเด็น	มี 5 ประเด็น	1. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆในชุมชน (อยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชน) 3. มีการจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือผลผลิตทางการเกษตรให้นักท่องเที่ยว 4. มีแผนการทำกิจกรรม 5. ที่พัก (Homestay)	การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น (เส้นทางท่องเที่ยว) -กิจกรรมสำหรับท่องเที่ยวเชิงเกษตร - หลักฐานการรับรองนักท่องเที่ยว	
5) มีสินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต		มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น		มีครบ 3 ประเด็น	1. มาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานอย่างน้อย 1 มาตรฐาน 2. จำนวนชนิดสินค้าที่ได้รับรองมาตรฐาน 3. เอกสารสินค้าที่ได้รับรองมาตรฐาน		
6) เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจาก ศพค.มีรายได้เพิ่มขึ้น/ต้นทุนการผลิตลดลง				มี 1 ประเด็น		มี 2 ประเด็น	1. บัญชีครัวเรือน 2. บัญชีต้นทุนการผลิต		

เกณฑ์การให้คะแนนการประกวด ศพก. ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566

ส่วนที่ 4 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ คะแนนเต็ม 50 คะแนน โดยมีประเด็นการให้คะแนน ดังนี้

ประเด็น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
ส่วนที่ 4 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้	50		การให้คะแนนข้อ 4.1 – 4.5 ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ ระดับเขต
4.1 มีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานวิชาการหรือมหาวิทยาลัยเพื่อขยายผลงานวิจัยสู่เกษตรกรในพื้นที่ และมีการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องมาใช้ในพื้นที่เพื่อถ่ายทอด ความรู้ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาเรียนรู้	20		
4.2 การนำ BCG Model มาใช้ใน ศพก.	30		
1) Bio-Economy เช่น ใช้พันธุ์ดี/สร้างแบรนด์เป็นของตนเอง/ช่องทางการจำหน่ายผ่าน E-Commerce พัฒนาบรรจุภัณฑ์/ ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการผลิต เป็นต้น	10		
2) Circular Economy เช่น ทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้/ปรับปรุงบำรุงดิน/สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้/Zero waste เป็นต้น	10		
3) Green Economy เช่น ลดการใช้สารเคมี /ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี/ การกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	10		

เกณฑ์การให้คะแนนการประกวด ศพก. ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2566

ส่วนที่ 5 การขยายผลและการสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน คะแนนเต็ม 50 คะแนน

โดยมีประเด็นการให้คะแนน ดังนี้

ประเด็น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
ส่วนที่ 5 การสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน	50		การให้คะแนนข้อ 5.1 – 5.5 ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ ระดับประเทศ
5.1 การเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. ในอำเภอ และต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่ายด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ	10		
5.2 การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนา ศพก.	10		
5.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่	10		
5.4 การนำงานวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาการผลิตในชุมชน	10		
5.5 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการบูรณาการการพัฒนาการเกษตรของ ศพก. และเครือข่ายของอำเภอ	10		